NIILO MÄKI INSTITUUTIN

JULKAISUT

• Oppimisvaikeuksien erityislehti • Kummi-sarja • Harjoitusohjelmat
• Testit ja arviointimenetelmät • Kirjat ja oppaat

DIGILUKISEULA

Niilo Mäki
INSTITUUTTI

NIILO MÄKI INSTITUUTIN JULKAISUT

OPPIMISEN JA OPPIMIS-
VAIKEUKSIEN ERITYISLEHTI
SIVU 6

KUMMI-SARJAN JULKAISUT
SIVU 7

HARJOITUSOHJELMAT
SIVU 31

TESTIT JA ARVIOINTIMENETELMÄT
SIVU 36

MATEMATIIKKA-TESTIT
SIVU 56

KIRJAT JA OPPAAT
SIVU 60

MUUT TUOTTEET
SIVU 68

JULKAISUTILAUKSEN VOIT TEHDÄ NETTISIVUILLAMME KOJU.NMI.FI TAI SÄHKÖPOSTILLA TILAUKSET@NMI.FI

Verkkokaupan kautta tilatessasi saat heti automaattisen vahvistusviestin sähköpostiisi tilauksesi vastaanottamisesta. Jos et saa vahvistusviestiä sähköpostiisi, tilaus ei ole onnistunut. Ota tällöin yhteyttä sähköpostitse osoitteeseen tilaukset@nmi.fi tai soita numeroon 050 368 5741. Lasku lähetetään antamaanne laskutusosoitteeseen. Virheellisesti annetuista laskutustiedoista johtuva uuden laskun tekeminen maksaa 20 euroa. Pyrimme toimittamaan tilatut tuotteet viikon sisällä (poikkeuksena juhlapyhät ja loma-ajat). Posti- ja toimituskulut lisätään lähetyksen painon mukaisesti. Oppimisvaikeuksien erityislehden tilauksista emme peri toimituskuluja. Noutamatta jätetyistä ja uudelleen lähetetyistä tilauksista veloitamme siitä aiheutuneet kulut. Liikasuoritusten palauttamisesta perimme 7 euron käsittelymaksun. Julkaisuihin voi tutustua ja tilaukset voi myös noutaa toimistoaikana toimipisteestämme Jyväskylästä. Soita ja sovi tulostasi!

★ UUTUUDET ★

LYSTI – luetun ymmärtämisen strategioiden arviointi

LYSTI – luetun ymmärtämisen strategioiden arviointi on opettajien ja kuntouttajien käyttöön tarkoitettu yksilöllisen arvioinnin menetelmä. Menetelmä tarjoaa ensimmäistä kertaa mahdollisuuden arvioida oppijan luetun ymmärtämisen strategioiden käyttöä konkreettisessa lukutilanteessa. Arviointi tuo esiin yksilölliset vahvuudet ja haasteet, jolloin tuki voidaan kohdentaa juuri oikeisiin taitoihin. Menetelmää suositellaan käytettäväksi alakoulussa kolmannesta luokasta lähtien.

Nopean nimeämisen testi – RAN

Nopean nimeämisen testi – RAN on tarkoitettu 5–16-vuotiaiden lasten ja nuorten sekä aikuisten nopean nimeämisen arviointiin. Nopealla nimeämisellä tarkoitetaan taitoa hakea sujuvasti mielestä tuttuja sanoja kuten värejä ja esineitä. Nimeämisnopeus ennustaa muun muassa luku- ja laskutaidon kehitystä ja selittää oppimisvaikeuksien taustaa ja pysyvyyttä.

AKI – Luku- ja kirjoitustaidon arviointimenetelmä alakoulun luokille 3-6. Yksilöllinen arviointi ja oppimisen seuranta.

AKI – arviointivälineistöön on aiemmin julkaistu Alakoulun Digi-Lukiseula luokille 3 – 6, jonka avulla tunnistetaan oppilaat, joilla on riski lukemisen ja kirjoittamisen vaikeuksiin. Nyt julkaistavat yksilöllisen arvioinnin ja oppimisen seurannan välineet mahdollistavat taitojen tarkemman arvioinnin sekä oppimisen seurannan tuen aikana. Välineistö sisältää arvioijalle tarkoitetun käsikirjan sekä oppijan materiaalin. AKI-menetelmä kokonaisuudessaan mahdollistaa tuen tarpeen varhaisen tunnistamisen, tehokkaan tuen suunnittelun ja sen vaikuttavuuden arvioinnin luku- ja kirjoitustaitojen osalta.

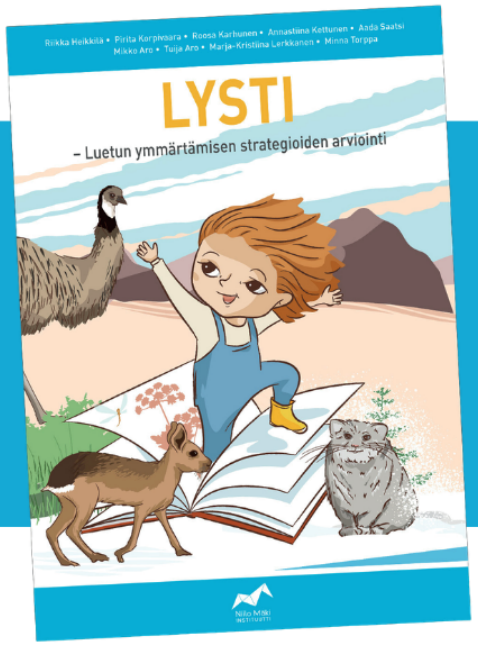

KUMMI 22. Leikitään ja keskitytään varhaiskasvatuksessa – Toimintamalli toiminnanohjauksen tukemiseen

KUMMI 22 esittelee leikkiin perustuvan Leikitään ja keskitytään -toimintamallin, joka on kehitetty tukemaan lasten itsesäätelyn kehitystä. Toimintamalli soveltuu toteutettavaksi osana varhaiskasvatuksen toimintaa. Julkaisussa kuvataan Leikitään ja keskitytään -toimintamalli, LeKe, avataan toimintamallin taustakäsitteitä (itsesäätely, toiminnanohjaus) sekä esitellään teoriaa ja viimeisintä tutkimusta itsesäätelyn kehittymisestä ja sen tukemisesta. Kummi 22 sisältää lisäksi valmista materiaalia LeKe-toiminnan toteuttamiseen.

Niilo Mäki INSTITUUTTI

LYSTI

– Luetun ymmärtämisen strategioiden arviointi

Luetun ymmärtämisen strategiat ovat keinoja, joiden avulla luetun ymmärtämistä tuetaan ja tehostetaan. Monille oppijoille strategioiden omaksuminen on työlästä, minkä vuoksi luetun ymmärtämisen keinot voivat jäädä puutteellisiksi tai pinnallisiksi. Keinoja opetetaan jo alakoulussa, mutta osaamisen arvioimiseen ei ole ollut välineitä tarjolla.

LYSTI – luetun ymmärtämisen strategioiden arviointi on opettajien ja kuntouttajien käyttöön tarkoitettu yksilöllisen arvioinnin menetelmä. Menetelmä tarjoaa ensimmäistä kertaa mahdollisuuden arvioida oppijan luetun ymmärtämisen strategioiden käyttöä konkreettisessa lukutilanteessa. Arviointi tuo esiin yksilölliset vahvuudet ja haasteet, jolloin tuki voidaan kohdentaa juuri oikeisiin taitoihin.

LYSTI-menetelmä on suunnattu oppijoille, joiden tekninen lukutaito mahdollistaa luetun ymmärtämisen harjoittelun, mutta joilla on haasteita luetun ymmärtämisessään. Sitä suositellaan käytettäväksi alakoulussa kolmannesta luokasta lähtien, mutta sitä voidaan soveltaen hyödyntää myös yläkouluikäisille, joilla on havaittu lukutaidon haasteita. Menetelmä sisältää käyttäjän käsikirjan, arviointilomakkeet sekä oppijan materiaalina kolme vaihtoehtoista tietotekstiä. Arviointi kestää keskimäärin 15-20 minuuttia.

Selkeät materiaalit tekevät menetelmästä helppokäyttöisen. Menetelmän käyttöön ja luetun ymmärtämisen tuen suunnitteluun tarjotaan myös koulutusta.

190€

koju.nmi.fi

NOPEAN NIMEÄMISEN TESTI

Nopean nimeämisen testillä voidaan arvioida 5-16-vuotiaiden lasten sekä aikuisten nimeämistä suhteessa tavanomaiseen suoriutumiseen.. Nopealla nimeämisellä tarkoitetaan taitoa hakea sujuvasti mielestä tuttuja sanoja kuten värejä ja esineitä. Nimeämisnopeuden on havaittu useissa tutkimuksissa ennustavan lukutaidon kehitystä ja selittävän lukivaikeuksien taustaa ja pysyvyyttä.

Nimeämisvaikeudet ovat usein yhtenä oireena laajemmissa häiriökokonaisuuksissa, kuten änkytyksessä, kehityksellisessä kielihäiriössä, lukivaikeuksissa ja laajemmissa oppimisvaikeuksissa. Erityisesti hitaan nimeämiskyvyn ja dysleksian yhteys on tunnettu jo pitkään. Lisäksi tiedetään, että esikouluiässä ilmenevät nimeämisongelmat ennustavat vahvasti kouluiän lukemis- ja oppimisongelmia. Tämän tiedon pohjalta näitä lapsia voidaan kuntoutuksella auttaa vahvistamaan omia oppimisvalmiuksiaan jo ennen kouluikää ja tukea heidän oppimistaan koulunkäynnin alusta alkaen.

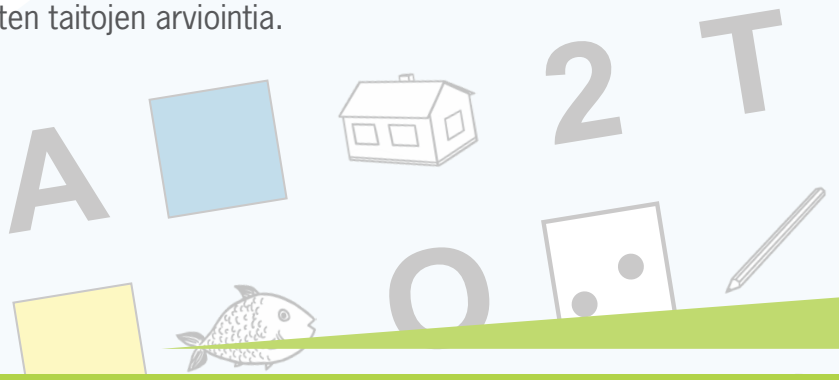

UUDISTETTU PAINOS:

Nopean nimeämisen testi - RAN on uudistettu ja laajennettu versio Nopean sarjallisen nimeämisen testistä. Se sisältää normit 5 - 16-vuotiaille sekä aikuisille.

2025

Jotta nimeämisongelmat havaitaan jo diagnosoiduissa laajemmissa häiriökokonaisuuksissa tai jotta tulevia oppimisongelmia voidaan ehkäistä/lieventää, on tärkeää että nimeämistä voidaan arvioida suhteessa sen normaaliin kehitykseen. Nopean sarjallisen nimeämisen testi on tarkoitettu erityisesti puheterapeuttien, psykologien ja kielellisten vaikeuksien arviointiin perehtyneiden erityisopettajien käyttöön osaksi laajempaa kielellisten taitojen arviointia.

LUE LISÄÄ: KOJU.NMI.FI

OPPIMISEN JA OPPIMIS-VAIKEUKSIEN ERITYISLEHTI

NMI BULLETIN

- ***NMI Bulletin on oppimisen ja oppimisvaikeuksien suomenkielinen erityislehti, joka ilmestyy 2025 vuodesta alkaen kolme kertaa vuodessa e-lehtenä.***
- ***Lehti julkaisee vertaisarvioinnin läpikäyneitä tieteellisiä artikkeleita, kokeiluja, käytänteitä, puheenvuoroja sekä esittelyjä ja katsauksia.***
- ***Lehti on tarkoitettu erityisesti opetus-, kasvatus- ja terveysalan ammattilaisille ja tutkijoille.***
- ***Tavoitteena on tarjota lukijoille ymmärrettävässä muodossa olevaa uutta tietoa oppimisen ja oppimisvaikeuksien ajankohtaisesta tutkimuksesta ja kentällä toimiviksi todetuista käytänteistä.***

KUMMI-SARJAN JULKAISUT

Kummi-julkaisusarjassa esitellään oppimiseen ja oppimisvaikeuksiin liittyviä arviointi-, opetus- ja kuntoutusmenetelmiä.

Julkaisusarjan kirjoittajat ovat asiantuntijoita, jotka seuraavat oppimisvaikeusalan tutkimusta sekä tuntevat erityistä tukea tarvitsevien lasten arvioinnin, opetuksen ja kuntoutuksen psykologisia ja pedagogisia käytäntöjä.

KUMMI 22. LEIKITÄÄN JA KESKITYTÄÄN VARHAISKASVATUKSESSA – TOIMINTAMALLI TOIMINNANOHJAUKSEN TUKEMISEEN

Lasten itsesäätelyn kehitystä voidaan tukea vahvistamalla toiminnanohjauksen taitoja. Toiminnanohjauksen harjoittelu on hyvä aloittaa varhain, jotta itsesäätelyhaasteista helposti aiheutuvat muut vaikeudet voidaan minimoida. Kehitystä tapahtuu luonnostaan paljon varhaiskasvatusiässä, jolloin näihin taitoihin on myös hyvä vaikuttaa. Varhaiskasvatusikäisten harjoittelun pitää olla mukavaa ja innostavaa. Leikki on siksi lapsille luonteva ja mukava tapa harjoitella itsesäätelyn taustalla olevia toiminnanohjauksen taitoja. Sitä Leikitään ja keskitytään-toimintamallissa hyödynnetään.

KUMMI 22 esittelee leikkiin perustuvan Leikitään ja keskitytään -toimintamallin, joka on kehitetty tukemaan lasten itsesäätelyn kehitystä. Toimintamalli soveltuu toteutettavaksi osana varhaiskasvatuksen toimintaa.

Julkaisussa:

- kuvataan Leikitään ja keskitytään -toimintamalli, LeKe
- avataan toimintamallin taustakäsitteitä (itsesäätely, toiminnanohjaus)
- esitellään teoriaa ja viimeisintä tutkimusta itsesäätelyn kehittymisestä ja sen tukemisesta.

Leikitään ja keskitytään -toiminta on jäsennelty ja joustava työtapa varhaiskasvatukseen. Se huomioi arjen tarpeet ja tilanteet. Lasten itsesäätelyn kehitystä tuetaan sääntöleikkien ja -pelien avulla, vahvalla aikuisen ohjauksella.

KUMMI sisältää lisäksi valmista materiaalia LeKe-toiminnan toteuttamiseen!

TEKIJÄT:

Päivi Moisio, Sini Teivaanmäki, Niina Posio ja Liisa Klenberg, 2024

KOHDERYHMÄT:

Varhaiskasvatuksen henkilöstö, sosiaali-ja terveydenhuollon ammattilaiset

ISBN:

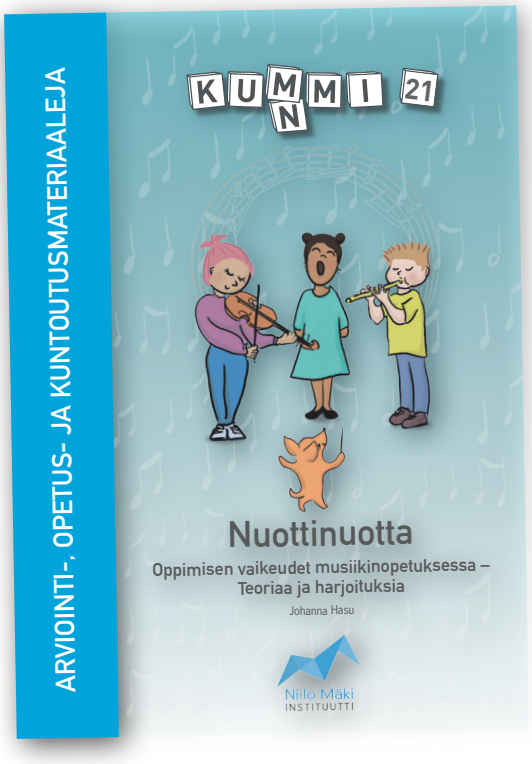
978-952-7467-07-7

42 €

KUMMI 21. NUOTTINUOTTA
OPPIMISEN VAIKEUDET MUSIIKINOPETUKSESSA – TEORIAA JA HARJOITUKSIA

Musiikilla on mahtava voima. Sen avulla voi ilmaista ja käsitellä tunteita, sillä voi juhlistaa erilaisia tilanteita, ja sitä voi käyttää terapiassa ja kuntoutuksessa. Musiikki koskettaa meitä syvältä. Viimeisten vuosien aikana on havahduttu siihen, että erilaisia oppimisen tapoja ja oppimisen vaikeuksia pitäisi huomioida paremmin myös musiikin opetuksessa.

Tämä opas koostuu kolmesta osasta ja se tarjoaa kattavan paketin teoriaa ja käytäntöä musiikinopetuksesta ja -oppimisesta. Oppaan ensimmäisessä osassa käsitellään oppimiseen vaikuttavia tekijöitä, musisoinnin näkymistä aivotasolla, musiikin ja oppimisen suhdetta sekä erilaisia oppimisvaikeuksia ja musiikin oppimisessa ilmeneviä oppimisen vaikeuksia uusimman tutkimustiedon pohjalta. Toisessa osassa esitellään soiton ja laulun opetuksen periaatteita sekä tutustutaan niiden teoriataustaan ja ajatusmaailmaan käytännönläheisesti. Kolmas osa on opettajan ”työkalupakki”, jossa esitellään soiton ja laulun opetuksen käytännön harjoitteita ja apuvälineitä. Oppaan liitteenä on lomakkeita, kirjain- ja nuottikortteja, harjoittelukalenteri sekä oppitunnin kulkua kuvaavat kuvakortit oppimisen tueksi. Oppaan monistettavat lisämateriaalit ovat ladattavissa ja tulostettavissa myös verkon kautta.

TEKIJÄ:
Johanna Hasu, 2023

KOHDERYHMÄT:
Musiikkioppilaitosten ja vapaan sivistystyön opettajat; koulujen musiikinopettajat; musiikin ammattiopiskelijat ja opettajankouluttajat; oppilaiden huoltajat

KÄSIKIRJAN ISBN:
978-952-7467-02-2

MATERIAALIPANKIN ISBN:
978-952-7467-03-9

64 €

Opas on tarkoitettu musiikkioppilaitosten ja vapaan sivistystyön opettajille, koulujen musiikinopettajille sekä musiikin ammattiopiskelijoille. Opasta voivat käyttää myös oppilaiden huoltajat tukeakseen lapsen tai nuoren musiikkiharrastusta sekä aikuisopiskelijat oman oppimisensa syventämiseen. Oppaasta voi olla apua myös musiikin ammattiopiskelijoiden oppimisen vaikeuksien tunnistamisessa ja heidän tarvitsemansa tuen antamisessa.

Punaisena lankana on ajatus jokaisen oppijan yksilöllisyyden huomioimisesta. Musiikki on ihmeellinen asia, soittamisen ja laulamisen tulisi olla kaikkien oikeus. Opas perustuu kirjoittajan väitöstutkimukseen, pitkään kokemukseen soitonopettajana ja luennoitsijana sekä tutkittuun tietoon oppimisesta ja oppimisvaikeuksista.

KUMMI 20. LUKUTEATTERI – SUJUVUUTTA JA VARMUUTTA LUKEMISEEN DRAAMAN KEINOIN

Lukuteatterissa yhdistyvät toistavan ääneen lukemisen harjoittelu, leikillisyys ja ilmaisullisuus, sekä yhteistyö- ja tunnetaitoja harjoittavan oppilasprojektin motivoivuus. Tässä julkaisussa esitellään draamaan perustuva lukuteatterimenetelmä lukusujuvuuden ja -varmuuden tukemiseen. Julkaisu on kirjoitettu osana Niilo Mäki Instituutin ReadDrama-hanketta, jossa tutkittiin lukuteatterin vaikutuksia heikkojen lukijoiden lukutaitoon ja motivaatioon. Tutkimuksen tulosten mukaan lukuteatteri on tehokas ja motivoiva tapa harjoitella lukemista.

Julkaisu koostuu neljästä osasta:

1. Ajantasainen katsaus lukemaan oppimisen teoriaan ja tutkimustietoon sekä lukuteatterille keskeisen draamakasvatuksellisen oppimiskäsityksen esittely.
2. Kattavasti käytännön vinkkejä lukuteatterin suunnitteluun ja ohjaamiseen.
3. Ohjeet oman lukuteatterikokonaisuuden suunnitteluun.
4. Lukuteatteriohjelman tuntisuunnitelmat ja draamallinen harjoituspankki.

Tämä julkaisu on suunnattu erityis- ja luokanopettajille, jotka kaipaavat uusia ja innostavia menetelmiä oppilaiden lukusujuvuuden harjoittamiseen sekä lukuinnostuksen herättämiseen. Sen sisältämät lukuteatteriohjelmat soveltuvat käytettäväksi etenkin 2.–5.-luokkalaisten kanssa, mutta julkaisun ohjeilla lukuteatteritoiminnan suunnitteleminen onnistuu myös muille kohderyhmille.

Kummi 20 -julkaisu sisältää oppaan lisäksi 8 tunnekorttia ja monistettavaa sekä verkon kautta ladattavaa lisämateriaalia.

Kummin avulla lukuteatterityöskentelyn aloittaminen on helppoa, vaikkei draamasta olisikaan aiempaa kokemusta!

TEKIJÄT:

Roosa Karhunen, Enni Junttila, Miia Ronimus & Jarkko Hautala, 2022

KOHDERYHMÄT:

Erityisopettajat ja luokanopettajat

ISBN:

978-952-7467-01-5

52 €

KUMMI 19. ITSESÄÄTELY JA TOIMINNAN-OHJAUS – SUUNNAN, MOTIVAATION JA KAPASITEETIN TUKEMINEN KOULUSSA

KUMMI 19. osa esittelee tukitoimien järjestämisen mallin, jonka avulla kouluissa saadaan tuettua oppilaiden itsesäätelyä erityisesti käyttäytymisessä ja oppimisessa. Kirjassa kuvattu toimintamalli antaa raamit tukitoimien johdonmukaiselle suunnittelulle, toteuttamiselle ja seurannalle.

Kirjan lähtökohtana on ajatus, että itsesäätely on vuorovaikutteista ja että siihen vaikuttavat taidot kehittyvät koko ajan. Itsesäätely onnistuu, kun ympäristön vaatimukset ja yksilön taidot kohtaavat ja vastaavat toisiaan riittävän hyvin. Tuen muodot on jaettu kirjassa kolmeen askeleeseen, joissa huomio kiinnitetään toisaalta ympäristön muokkaamiseen itsesäätelyä tukevaksi, toisaalta yksilön taitojen tukemiseen:

1. Toiminnan suunnan tukeminen
   – Mitä minulta odotetaan?
2. Motivaation tukeminen
   – Mitä toiminnastani seuraa?
3. Kapasiteetin tukeminen
   – Mitä taitoja tarvitsen?

Olennainen kysymys on, millainen lasta ympäröivien aikuisten toiminta tukee lasten ja nuorten itsesäätelyn kehitystä, vahvistaa heidän kykyään toimia vaihtuvissa tilanteissa ja mahdollistaa itsesäätelyn onnistumisen.

Kirja on suunnattu kaikille lasten ja nuorten kanssa toimiville aikuisille, jotka haluavat kehittää taitojaan ja ymmärrystään itsesäätelyn kehityksen tukemisessa ja vaikeuksien kohtaamisessa. Kirja huomioi erityisesti koulukontekstin itsesäätelylle tuomat vaatimukset ja haasteet, joten se sopii erityisen hyvin kouluissa työskenteleville opettajille, erityisopettajille, ohjaajille, kuraattoreille ja psykologeille.

TEKIJÄT:

Liisa Klenberg, Vesa Närhi, Henrik Husberg, Susanna Slama & Sira Määttä, 2020

KOHDERYHMÄT:

Erityisopettajat, ohjaajat, kuraattorit ja psykologit

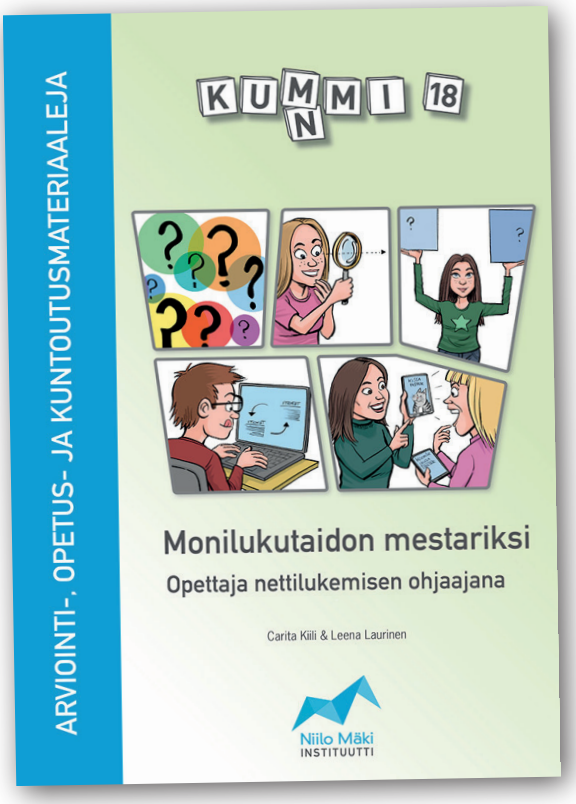
ISBN:

978-951-39-8330-7

38 €

E-KIRJA: 32 €

KUMMI 18. MONILUKUTAIDON MESTARIKSI – OPETTAJA NETTILUKEMISEN OHJAAJANA

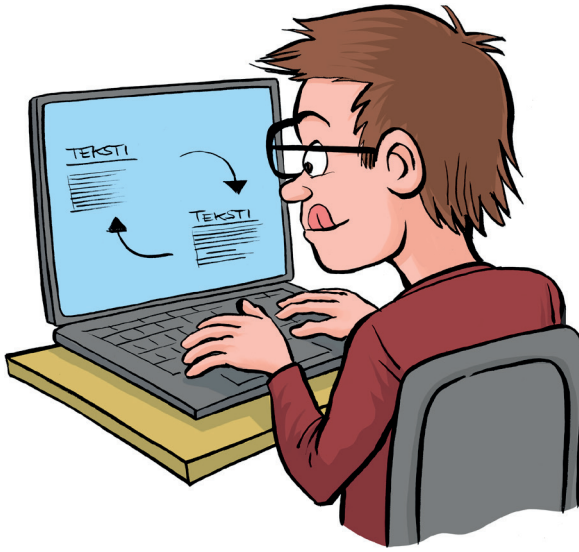

Harjoitus tekee mestarin: monilukutaidon voi saavuttaa lukemalla monenlaisia tekstejä.

Monilukutaito tarkoittaa taitoa ottaa vastaan, tuottaa ja arvioida erilaisia viestejä. Lukemisen ohella monilukutaito kehittyy siis myös kirjoittamalla uusia tekstejä siten, että yhdistellään asioita erilaisista lähteistä. Internet on haastava ja monipuolinen lukemisen ja oppimisen ympäristö, joka tarjoaa monia mahdollisuuksia monilukutaitojen harjoittelemiseen.

Internetin tarjoamassa tekstimaailmassa ei kuitenkaan ole helppoa suunnistaa. Tämä Kummi-sarjan kirja tarjoaa tietoa, ohjeita ja harjoituksia tutkivaan lukemiseen netissä:

- miten netistä kannattaa hakea tietoa?
- miten erilaisia nettisivuja arvioidaan?
- miten eri sivuilta poimittuja asioita kannattaa yhdistellä?
- miten kertoa opitusta muille?

Kirjan tehtävien avulla oppilaat ja opiskelijat voivat harjoitella monipuolisesti monilukutaitoa ja nettilukutaitoa. Kirjassa esitellään myös tutkimustietoa, kuinka oppilaat ja opiskelijat hallitsevat edellä lueteltuja nettilukemisen taitoja. Tämän kirjan avulla peruskoulun ja lukion opettajat voivat tutustua nettilukemisen maailmaan ja löytää virikkeitä nettilukutaitojen opettamiseen!

TEKIJÄT:

Carita Kiili & Leena Laurinen, 2018

KOHDERYHMÄT:

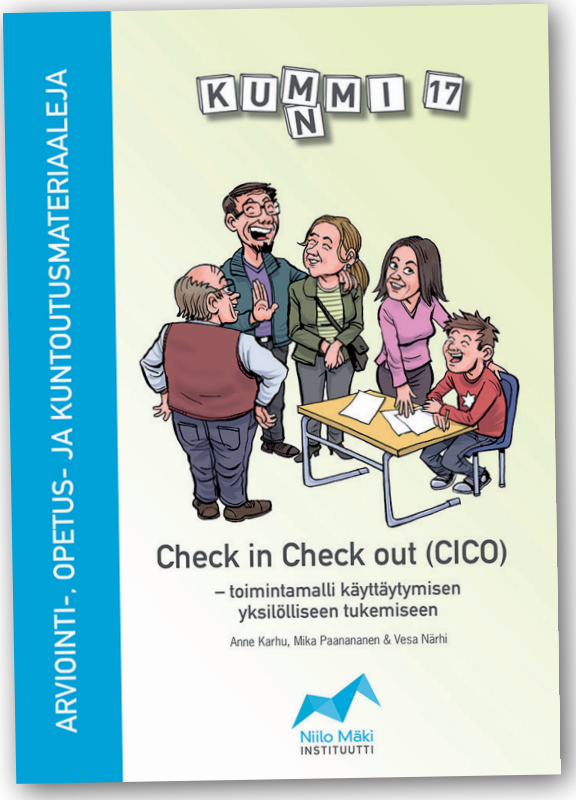
Peruskoulun ja toisen asteen opettajat

ISBN:

978-951-39-7402-2

38 €

KUMMI 17. CHECK IN CHECK OUT (CICO) – TOIMINTAMALLI KÄYTTÄYTYMISEN YKSILÖLLISEEN TUKEMISEEN

Käyttäytymisen ongelmat kuormittavat sekä opettajia että kouluyhteisöä ja ovat riski oppilaan kehitykselle. Häiritsevän käyttäytymisen väheneminen edistää oppilaiden oppimista ja myönteistä kehitystä ja parantaa yleistä kouluviihtyvyyttä.

Check out (CICO) -toimintamalli on käytösongelmia ennaltaehkäisevää ja toivottua käytöstä tukevaa perusopetuksen tehostettua tukea. CICO-toimintamalli toimii jatkeena koulun yleiselle tuelle. CICO-tuesta hyötyvät ne oppilaat, jotka tarvitsevat lisäharjoitusta käyttäytymisen ja sosiaalisten taitojen oppimiseen.CICO toimii jatkeena yleiselle tuelle tarjoamalla oppilaalle enemmän positiivisia aikuiskontakteja, sosiaalisten taitojen harjoittelua, tehostettua ohjausta koulun kasvutavoitteiden saavuttamiseksi, päivittäisen yhteydenpidon kodin ja koulun välille sekä positiivista vahvistusta toivotulle käyttäytymiselle.

Kirjassa on käytännöllinen kuvaus, miten toimintamalli otetaan käyttöön koko koulussa ja siinä on tarvittavat arviointi- ja työvälineet tukimallin aloittamiseen yksittäiselle oppilaalle.

Kummi-sarjan CICO-julkaisu sisältää:

- tietoa käyttäytymisen tukemisen yleisistä periaatteista,
- ohjeistuksen käyttäytymisen tuen rakentamiseksi koulussa
- tarvittavat arviointi-, dokumentointi- ja seurantalomakkeet toimintamallin suunnitelmalliseen toteuttamiseen.

TEKIJÄT:

Anne Karhu, Mika Paananen & Vesa Närhi, 2017

KOHDERYHMÄT:

Esi- ja perusopetuksen opettajat ja rehtorit

ISBN:

978-951-39-7213-4

36 €

KUMMI 16. TAVOITTEENA YHTEISOPETTAJUUS – NÄKÖKULMIA JA TOIMINTAMALLEJA ONNISTUNEESEEN YHDESSÄ OPETTAMISEEN

Yhteisopettajuus on kahden tai useamman opettajan tasa-arvoista yhteistyötä, jossa he vastaavat yhdessä oppilasryhmän opetuksen suunnittelusta, toteutuksesta ja arvioinnista. Tavoitteena yhteisopettajuus – näkökulmia ja toimintamalleja onnistuneeseen yhdessä opettamiseen esittelee millaisin eri tavoin yhteisopettajuutta toteutetaan suomalaisissa peruskouluissa. Yhteistä kaikille kummissa käsitellyille yhteisopettajuusmalleille on, että olemassa olleet resurssit on kohdennettu uudella tavalla, mikä mahdollistaa aiempaa monipuolisemmat pedagogiset ratkaisut.

Käytännön esimerkkien lisäksi julkaisu pohjautuu yhteisopettajuutta koskevaan kansainväliseen ja kotimaiseen tutkimustietoon. Liitteet puolestaan tarjoavat käytännön työkaluja yhteisopettajuuden suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin.

Kummi on suunnattu ensisijaisesti esi- ja perusopetuksen (luokka-asteet 0-9) opettajille ja rehtoreille, kuvatut yhteisopettajuusmallit tulevat näiltä luokka-asteilta. Myös yhdessä opettavat toisen asteen opettajat voivat hakea siitä virikkeitä omaan työhönsä.

TEKIJÄT:

Olli-Pekka Malinen
& Iines Palmu
toim., 2017

KOHDERYHMÄT:

Esi- ja perusopetuksen
opettajat ja rehtorit

ISBN:

978-951-39-7000-0

38 €

KUMMI 15. ETSIVÄT-RYHMÄ – LASTEN TOIMINNANOHJAUKSEN TAITOJEN TUKEMINEN RYHMÄSSÄ

Olen etsivä Pauli Leino. Salapoliisin työssäni tarvitsen monenlaisia ajattelun apukeinoja. Sen vuoksi olen koonnut ryhmiä, joissa harjoittelemme ajatusmoottorin ja erilaisten työkalujen käyttöä. Olen kuullut ajatusmoottoria sanottavan toiminnanohjaukseksi ja työkaluista puhutaan ilmeisesti työskentelyn vaiheina. Niin tai näin, minusta ajatusmoottori ja työkalu ovat mukavampia sanoja! Olen itse puuhaillut lähinnä 3–5 -luokkalaisten kanssa, mutta kenttätyössä on ollut etsiviä esikoululaisista yläkoululaisiin. Olemme oppineet paljon ja työskennelleet innolla. Toivottavasti tästä harjoitusmateriaalista olisi apua kaikille, jotka tarvitsevat tukea toiminnanohjauksessa.

Etsivät-ryhmä on suunnattu lapsille, joilla on hankaluuksia toiminnanohjauksessa. Tavoitteena on toiminnanohjauksen vahvistaminen opettamalla lapsille toiminnanohjauksen vaiheet, opettamalla lapsia ohjaamaan toimintaansa puheella ja vahvistamalla metatiedon ja – taidon roolia työskentelyprosessissa. Etsivät-ohjelmarunko on 20 tapaamiskerran mittainen, kukin tapaaminen kestää 1½ tuntia.

Kummi 15 eli Etsivät-ryhmä, Lasten toiminnanohjauksen taitojen tukeminen ryhmässä materiaalipaketti sisältää: Käsikirjan, joka sisältää toiminnanohjauksen teoriaa ja ohjeet ryhmätapaamisille, Materiaalivihkon, jossa on kunkin tapaamiskerran monistettavat materiaalit, Tarinavihkon, jossa on kehyskertomus tapaamisille, Ohjelmarungon, jota käytetään jokaisella tapaamiskerralla sekä värilliset muotopalat. Monistettava materiaali on ladattavissa ja tulostettavissa myös verkon kautta.

TEKIJÄT:

Nina Kultti-Lavikainen, Anna-Kaija Eloranta, Katri Kiianmaa, Mirja Myllykoski, Tytti Ropponen ja Tuija Aro, 2017

KOHDERYHMÄT:

Lasten kanssa työskentelevät kasvatus-, sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset

ISBN:

978-951-39-6864-9

58 €

KUMMI 14. KASVU JA KASVATUS – KASKAS-RYHMÄTOIMINTAMALLISTA TUKEA LAADUKKAASEEN VARHAISKASVATUKSEEN

Päivähoitoryhmissä on eri syistä haastavasti käyttäytyviä lapsia. Pulmallista käyttäytymistä voi esiintyä monien kehityksellisten ongelmien yhteydessä, jotka näkyvät usein itsesäätelyssä ja oman toiminnan ohjauksessa. Kasvu ja Kasvatus, Kaskas-ryhmätoimintamallin keskeinen ajatus on, kuinka ohjata näitä lapsia osana lapsiryhmää niin, että kaikki tukea tarvitsevat lapset saavat yksilöllistä ohjausta. Kaskas -ryhmässä pyritään vahvistamaan työntekijän itsetuntemusta ja etsimään työhön uusia näkökulmia sekä työstämään tunteita ja ajatuksia, joita haastavan lapsen kohtaaminen herättää ammattilaisissa ja yhteisöissä.

KUMMI-sarjan 14. osa esittelee Kaskas-ryhmätoimintamallin varhaiskasvatuksen henkilökunnan osaamisen ja jaksamisen tukemiseksi. Kaskas on konsultatiivinen, koulutuksellinen ja työnohjauksellinen ryhmä, jossa tavoitteena on löytää haastavasti käyttäytyvän lapsen kanssa myönteisiä vuorovaikutuksen ja ohjauksen keinoja päivähoidon arkeen sekä yhteistyöhön vanhempien kanssa. Käsikirjaan on koottu materiaalia ja tietoa, jonka pohjalta Kaskas-ryhmää voi ohjata. Ryhmää ohjataan työparina. Käsikirjassa on kuvattu ryhmän käytännön toteutus sekä sen perustana olevat teoreettiset ajatukset.

TEKIJÄT:

Taru Kivijärvi & Tiina Linnove, 2016

KOHDERYHMÄT:

Varhaiskasvatuksen parissa työskentelevät ammattilaiset

ISBN:

978-951-39-6512-9

38 €

KUMMI 13. KONSULTAATIOMALLI PÄIVÄKOTEIHIN – JÄSENTYNYTTÄ TUKEA LEVOTTOMILLE LAPSILLE

KUMMI-sarjan 13. osa esittelee konsultaatiomallin, joka ohjaa ylivilkkaan lapsen tukitoimien suunnittelua päiväkodissa. Kirjassa kuvattu konsultaatiomalli auttaa suunnittelemaan ja järjestämään tukea johdonmukaisesti.

Konsultaatiossa tarkastellaan lapsen käyttäytymistä, tilanteen osatekijöitä sekä palautetta, jota lapsi saa ympäristöstään. Tavoitteena on muokata tilannetekijöitä ja ohjata sen avulla lapsen käytöstä toivottuun suuntaan. Olennaista on oivaltaa, miten aikuiset voivat omalla toiminnallaan tukea lasta ja toimia hänen tarpeidensa mukaisesti.

Konsultaatiomallissa on neljä vaihetta:

1. ongelman määritteleminen
2. ongelman analysointi
3. tuen suunnittelu ja toteutus
4. arviointi

Kirjassa kuvataan kunkin vaiheen tavoitteet, osallistujien tehtävät sekä arvioinnin menetelmät. Konsulttina voi toimia esimerkiksi varhaiskasvatuksen erityisopettaja, tai psykologi.

TEKIJÄT:

Satu Peitso & Vesa Närhi, 2015

KOHDERYHMÄT:

Varhaiskasvatuksen parissa työskentelevät ammattilaiset

ISBN:

978-951-39-6296-8

38 €

Kirja sopii luettavaksi kaikille varhaiskasvatuksen parissa työskenteleville ammattilaisille, jotka haluavat kehittää kykyään havainnoida tilannetekijöiden vaikutusta lapsen toimintaan ja omalla toiminnallaan auttaa lasta onnistumaan.

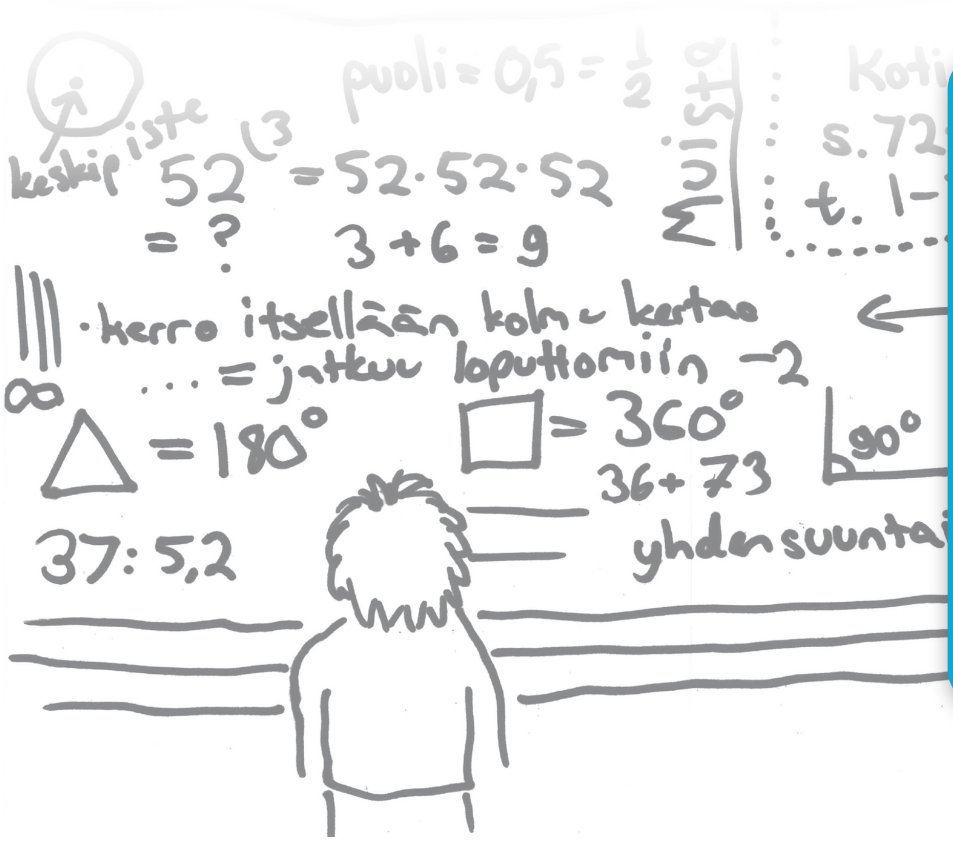
KUMMI 12. YMMÄRRÄMMEKÖ NÄKEMÄÄMME? – VISUAALISEN HAHMOTTAMISEN HÄIRIÖT

Ymmärrämmekö näkemäämme? – visuaalisen hahmottamisen häiriöt -julkaisun aiheena ovat visuaalisen tiedon eli näkötiedon käsittelyssä ilmenevät häiriöt. Kirja perehdyttää lukijan visuaalisen hahmottamisen mekanismeihin ja häiriöiden erilaisiin ilmenemismuotoihin erityisesti lapsuus- ja nuoruusiässä.

Painopiste on häiriöiden vaikutuksessa kouluoppimiseen. Kirjassa tarkastellaan muun muassa sitä, miten hahmotusvaikeudet voi ottaa huomioon eri oppiaineissa ja oppikirjoissa. Kirja auttaa arvioimaan visuaalisten häiriöiden merkitystä yksittäiselle lapselle ja nuorelle tai vaikkapa koko koululuokalle.

Julkaisu on tarkoitettu kaikille lasten ja nuorten parissa työskenteleville, jotka kohtaavat työssään visuaalisen hahmottamisen kehityksellisiä vaikeuksia. Erityisesti se antaa tietoa lasten vaikeuksien tunnistamiseen ja tuen suunnitteluun opettajille, erityisopettajille ja psykologeille.

TEKIJÄ:

Heli Isomäki, 2015

KOHDERYHMÄT:

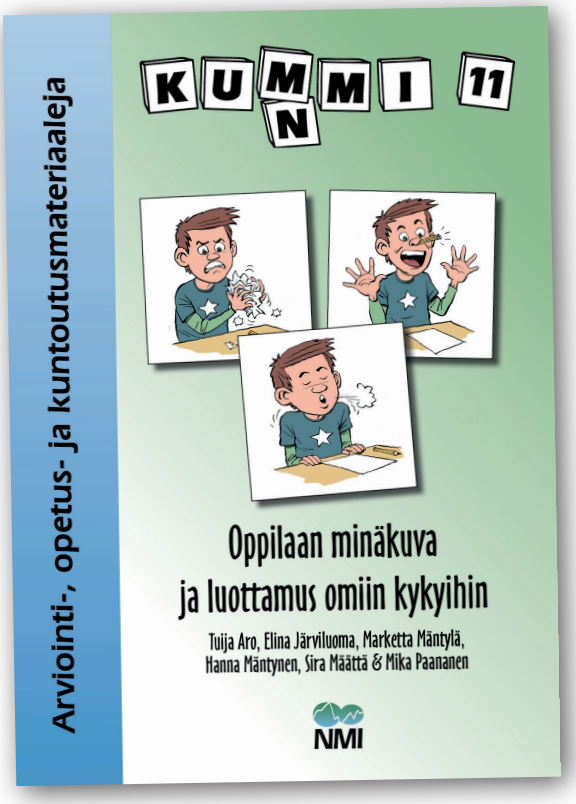
Kaikille lasten kanssa työskenteleville eli opettajille, psykologeille sekä terapeuteille.

ISBN:

978-951-39-6030-8

35 €

KUMMI 11. OPPILAAN MINÄKUVA JA LUOTTAMUS OMIIN KYKYIHIN

Oppimisvaikeudet ovat yhteydessä lapsen hyvinvointiin. Ne tekevät oppimisesta hidasta ja työlästä, mutta vaikuttavat oppimisen lisäksi myös lapsen kokemukseen ja käsitykseen itsestään ihmisenä ja oppijana. Oppimisvaikeuksiin voi liittyä itsetunnon ongelmia, ahdistusta, masennusta ja käyttäytymisen ongelmia, ja tämän vuoksi oppimisen ongelmien ilmetessä on tärkeää kiinnittää huomiota siihen, mitä lapsi kokee ja ajattelee omista taidoistaan sekä mahdollisuuksistaan oppia. Lapsen on helpompi ylläpitää itsestään myönteistä minäkuvaa, jos hän tunnistaa vahvuutensa ja vaikeutensa. Myös ymmärrys oppimistilanteisiin liittyvistä ajatuksista ja tunteista auttaa lasta selviämään vaikeita tunteita herättävistä tilanteista siten, että oppiminen ja tehtävien tekeminen onnistuu. Jotta aikuinen osaisi olla lapsen tukena, hänen on osattava kuunnella ja huomioida lapsen oma näkemys vaikeuksistaan ja niiden vaikutuksista elämäänsä.

KUMMI 11 kuvaa minäkäsitystä erityisesti oppimisvaikeuksien näkökulmasta ja tarjoaa laajan katsauksen nykytietoon aiheesta. Kummissa esitellään myös Minä oppijana -kysely, jolla voi kartoittaa lapsen käsityksiä koulunkäynnistä ja oppimisesta, ja joka on hyvä apu keskusteltaessa lapsen ajatuksista. Lisäksi kirjassa kuvataan lapsen tukemisen periaatteita monipuolisesti: se sisältää runsaasti tehtäviä ja harjoituksia, joita voi käyttää mm. myönteisen minäkäsityksen tukemiseen, hyvien työskentelytapojen kehittämiseen sekä ajatusten, tunteiden ja toiminnan välisten yhteyksien pohtimiseen lapsen kanssa.

KUMMI 11 on suunnattu opettajille, psykologeille ja terapeuteille. Siinä olevat harjoitukset sopivat kaikille peruskoululaisille riippumatta siitä, millaisia vaikeuksia heillä on oppimisessaan.

TEKIJÄT:

Tuija Aro, Elina Järviluoma,
Marketta Mäntylä,
Hanna Mäntynen, Sira Määttä
& Mika Paananen,
2014

KOHDERYHMÄT:

Kaikille lasten kanssa työskenteleville eli opettajille, psykologeille sekä terapeuteille.

ISBN:

978-951-39-5596-0

58 €

KUMMI 10. TAVOITTEENA SUJUVA LUKUTAITO – TEORIAA JA HARJOITUKSIA

Suomen kielessä lukemisvaikeus näyttäytyy usein hitaana ja takkuilevana lukemisena. Kummi 10 tarjoaa lukutaidon kanssa työskenteleville sekä teoriatietoa lukemisen sujuvuuden harjoittelemisesta että käytännön harjaannuttamismenetelmiä. Kummiin on koottu tiivistetysti, mitä tällä hetkellä tiedetään lukemisen sujuvuuden kehittymisestä ja kuntouttamisesta. Lisäksi Kummissa kuvataan erilaisia sujuvuuden harjaannuttamiseen käytettyjä menetelmiä.

Kummi 10 on tarkoitettu kaikille lukemisvaikeuslasten kanssa työskenteleville eli opettajille, psykologeille sekä terapeuteille. Kummissa esitellyt lukemisen sujuvuuden harjoitusmenetelmät soveltuvat käytettäväksi sen jälkeen kun lapsi on oppinut peruslukutaidon.

Kummissa on:

- tietoa lukutaidon kehityksestä ja lukivaikeuksien syistä
- tietoa lukusujuvuuden arvioinnista ja harjoitusmenetelmistä
- mukana suomenkielen yleisimpiä tavuja sekä harjoittelumateriaalia sujuvaan lukemiseen

TEKIJÄT:

Paula Salmi, Sini Huemer, Riikka Heikkilä & Mikko Aro, 2013

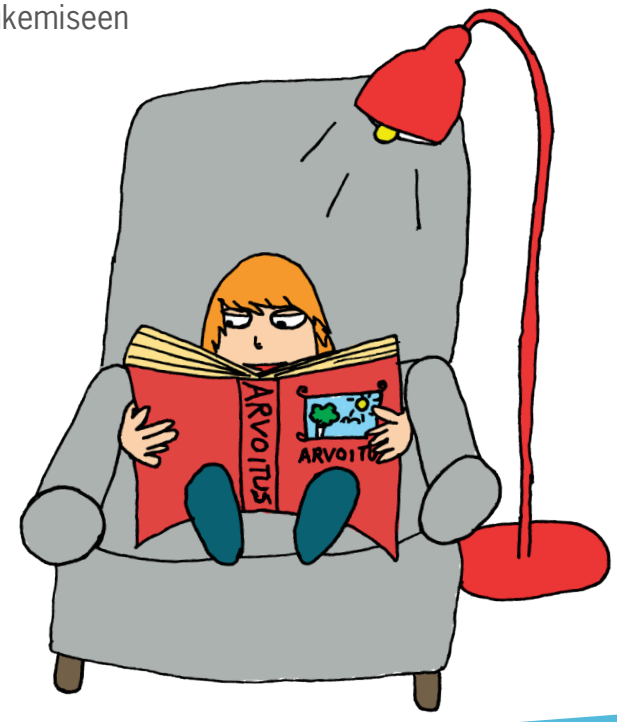
KOHDERYHMÄT:

Kaikille lukemisvaikeuslasten kanssa työskenteleville eli opettajille, psykologeille sekä terapeuteille.

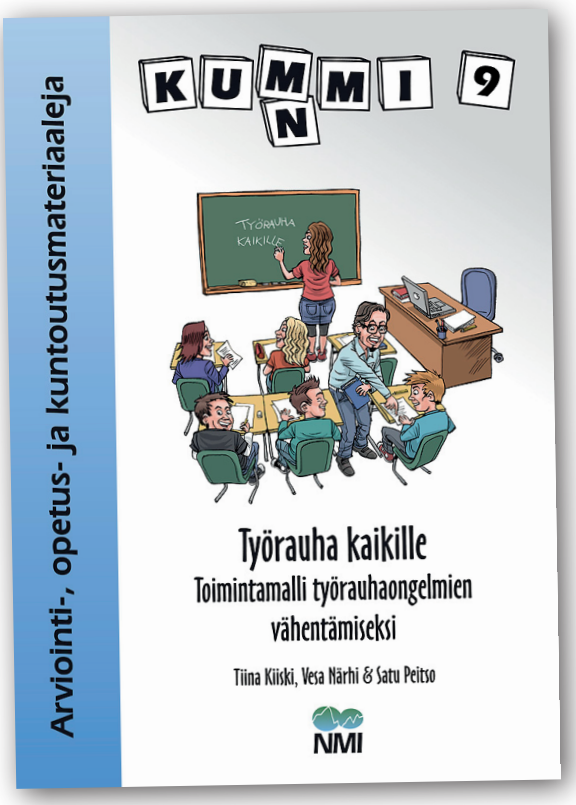
ISBN:

978-951-39-5014-9

52 €

KUMMI 9. TYÖRAUHA KAIKILLE – TOIMINTAMALLI TYÖRAUHAONGELMIEN VÄHENTÄMISEKSI

Työrauha kaikille -toimintamalli on tarkoitettu luokan työrauhan parantamiseen. Tämä opas on kirjoitettu koulun aikuisille, jotka työskentelevät luokkien 5–9 oppilaiden kanssa ja haluavat puuttua oppituntien aikaisiin työrauhaongelmiin.

Työrauha kaikille -toimintamalli on osa oppimisen ja koulunkäynnin yleistä tukea. Se perustuu opettajien väliseen yhteistyöhön ja sen vuoksi soveltuu käytettäväksi etenkin sellaisilla luokilla, joita opettavat useat eri opettajat.

Työrauha kaikille -opas:

- toimii ohjaajan käsikirjana Työrauha kaikille -toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa
- esittelee yksityiskohtaisesti Työrauha kaikille -toimintamallin onnistumisen edellytyksiä sekä mallin perusperiaatteet, toteuttamistavat ja vastuukysymykset.

Opas jakautuu neljään osaan. Ensimmäinen osa taustoittaa työrauhaongelmien ennaltaehkäisyä ja niihin puuttumista koko koulun yhteisenä ja huolellisesti suunniteltuna toimintana. Toisessa osassa kuvataan yksityiskohtaisesti toimintamallin suunnittelu ja toteutus. Kolmannessa osassa kuvataan tapoja, joilla toimintaan osallistuvan luokan oppilaita voidaan motivoida ja osallistaa yhteisiin työrauhatalkoisiin. Lisäksi käsitellään yhteistyötä ja tiedottamista koteihin päin. Tässä osassa kuvataan myös, millä tavoin häiriökäyttäytymiseen voidaan puuttua. Neljännessä osassa kiinnitetään huomiota tukitoimien vaikuttavuuteen sekä kuvataan tukitoimien lopettamisvaiheessa huomioitavia seikkoja.

Julkaisuun sisältyy käsikirja sekä sähköinen materiaali ja se sisältää kaiken tarvittavan materiaalin, jota ohjaaja ja toimintaan osallistuvat koulun aikuiset tarvitsevat Työrauha kaikille -toiminnassa.

TEKIJÄT:

Tiina Kiiski, Vesa Närhi & Satu Peitso, 2012

KOHDERYHMÄT:

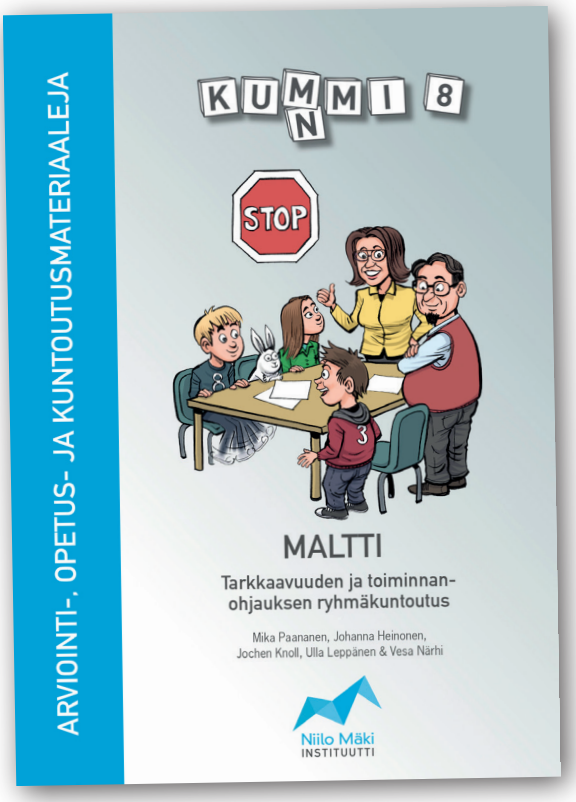
Tämä opas on kirjoitettu koulun aikuisille, jotka työskentelevät luokkien 5–9 oppilaiden kanssa ja haluavat puuttua oppituntien aikaisiin työrauhaongelmiin.

ISBN:

978-951-39-4798-9

52 €

KUMMI 8. MALTTI – TARKKAAVUUDEN JA TOIMINNANOHJAUKSEN RYHMÄKUNTOUTUS

Maltti, tarkkaavuuden ja toiminnanohjauksen ryhmäkuntoutus on käsikirja, joka kuvaa yksityiskohtaisesti 8–11-vuotiaille kehitetyn Maltti-kuntoutuksen perusteet ja toteutuksen. Julkaisussa kerrotaan, kuinka toteutetaan 20 ryhmätapaamista ja se sisältää lähes kaiken kuntoutuksessa tarvittavan materiaalin. Valmis toimintamalli helpottaa lasten tarkkaavuuden ja toiminnanohjauksen ryhmämuotoisen kuntoutuksen toteuttamista.

Käsikirja koostuu neljästä osasta. Ensimmäisessä osassa kuvataan kuntoutuksen teoreettiset perusteet. Yleisohjeistus kuntoutuksen toteuttamiseen annetaan kirjan toisessa osassa. Julkaisun kolmannessa osassa on tarkka kuvaus 20 tapaamisen toteuttamiseksi ja viimeisessä osassa julkaisua kuvataan Maltti-kuntoutuksesta saatuja kokemuksia. Lisäksi kuntoutusmateriaali on ladattavissa ja tulostettavissa verkon kautta.

Julkaisu on tarkoitettu lasten kanssa työskenteleville kasvatus-, sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille.

TEKIJÄT:

Mika Paananen, Johanna Heinonen, Jochen Knoll, Ulla Leppänen & Vesa Närhi, 2011

KOHDERYHMÄT:

Lasten kanssa työskentelevät kasvatus-, sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset

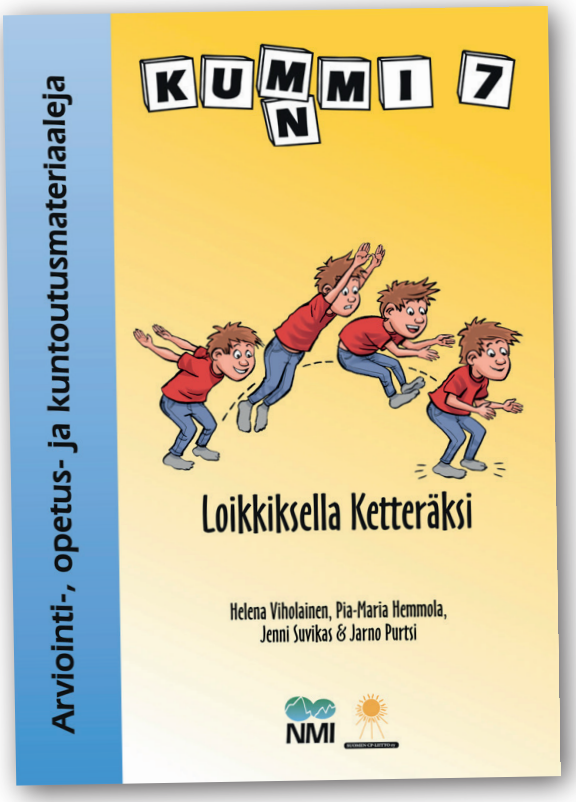
ISBN:

978-951-39-4500-8

58 €

KUMMI 7. LOIKKIKSELLA KETTERÄKSI

Motorisen oppimisen vaikeudet ovat yleisiä. Jokaisesta päiväkoti tai koululuokasta löytyy keskimäärin yksi lapsi, jolla on motorisen oppimisen vaikeuksia. Tässä Kummissa perehdytään motorisessa oppimisessa ilmeneviin vaikeuksiin, niiden havainnointiin ja oppimisen tukemiseen. Kirja koostuu kolmesta osasta, joista ensimmäisessä kuvaillaan motorisen oppimisen vaikeuksia ja kerrotaan motoristen taitojen oppimisen teorioista. Toisessa osassa esitellään motorisen oppimisen vaikeuksien havainnointiin suunniteltu menetelmä, joka perustuu taidon liikevaiheiden tunnistamiseen. Kirjan kolmannessa osassa annetaan välineitä motorisen oppimisen tukemisen suunnitteluun ja toteutukseen esittelemällä Loikkis kerhon toimintaperiaatteita ja toteutusta.

Opetuksen tueksi ja virikkeeksi mukana on oppimisen arviointiin soveltuvia lomakkeita ja valmiita tuntisuunnitelmia ja Loikkis-kerhoa esittelevä video on julkaisun ostaneille nähtävissä verkossa. Loikkis-kerho ja Ketteräksi havainnointimenetelmä ovat syntyneet Suomen CP-liiton Liiku, opi, osallistu -projektissa.

Kirja on tarkoitettu erityisesti esi- ja alkuopetusikäisten kanssa työskenteleville sekä eri alojen terapeuteille.

TEKIJÄT:

Helena Viholainen, Pia-Maria Hemmola, Jenni Suvikas & Jarno Purtsi, 2011

KOHDERYHMÄT:

Esi- ja alkuopetusikäisten kanssa työskentelevät sekä eri alojen terapeutit

ISBN:

978-951-39-4275-5

48 €

KUMMI 6. MUISTAN, SIIS OSAAN!

Muistan, siis osaan! antaa perustietoa muistin ja oppimisen perusasioista sekä käytännön ohjeita muistin arviointiin ja harjaannuttamiseen. Kirjan ensimmäisessä osassa kuvataan muistiteorioiden ja pienten tapauskuvausten kautta muistin toimintaa sekä sen yhteyttä oppimiseen. Toisessa osassa pohditaan muistin arviointia sekä arjen tilanteiden että psykologin tutkimuksen kannalta. Kolmannessa osassa käsitellään muistin toimintaa erilaisten oppimisvaikeuksien näkökulmasta ja kirjan lopussa annetaan käytännön esimerkkejä muistin tukemisesta.

Kirja on tarkoitettu opettajien, erityisopettajien, terapeuttien ja psykologien käyttöön.

TEKIJÄT:

Emilia Luotoniemi,
Heli Numminen, Laura Sokka
& Ulla Vedenkannas,
2009

KOHDERYHMÄT:

Opettajat, erityisopettajat,
terapeutit ja psykologit

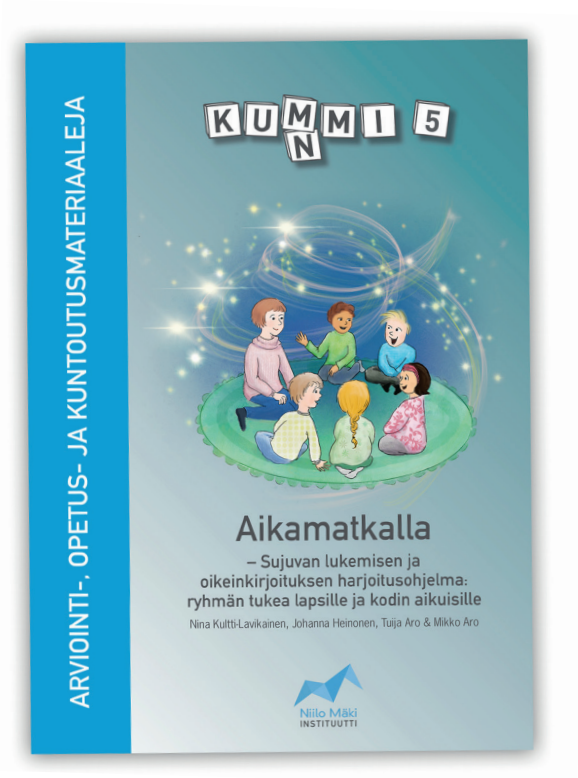
ISBN:

978-951-39-3493-4

32 €

UUDISTETTU PAINOS!

KUMMI 5. AIKAMATKALLA – SUJUVAN LUKEMISEN JA OIKEINKIRJOITTAMISEN HARJOITUSOHJELMA: RYHMÄN TUKEA LAPSILLE JA KODIN AIKUISILLE

Niilo Mäki Instituutissa ja Jyväskylän perheneuvolan Lastentutkimusklinikalla kehitetty lukemisen ja kirjoittamisen harjoitusohjelman tavoitteena ovat lukemisen sujuvoituminen, luku- ja kirjoitusinnostuksen herättäminen ja itseluottamuksen vahvistaminen. Ohjelma on suunnattu 3.–5. luokkalaisille lapsille, jotka osaavat yhdistää äänteet tavuiksi ja sanoiksi, mutta joiden lukeminen on hidasta ja lukivaikeuden taustalla on nimeämisen pulmaa.

Ohjelmassa keskitytään erityisesti sujuvan lukemisen ja oikeinkirjoittamisen tukemiseen ryhmässä tehtävien harjoitusten ja kotitehtävien avulla. Tavoitteina on, että onnistumisen kokemukset sekä myönteinen ja kannustava ilmapiiri ryhmässä innostavat lapsia harjoittelemaan lukemista ja kirjoittamista. Julkaisun uudistetussa painoksessa vanhemmat on otettu vahvasti mukaan lasten kotiharjoitteluun ja lukitaitojen kotiharjoittelu nähdään merkittävänä tekijänä taitojen kehittymisessä. Oppaan monistettavat lisämateriaalit ovat ladattavissa ja tulostettavissa verkon kautta.

Kummi sisältää lyhyen katsauksen lukivaikeuteen ja lukitaitojen harjoittamiseen suomen kielessä, käytännön vinkkejä Aikamatkalla-ryhmän suunnitteluun ja ohjaamiseen sekä ohjelmarungon ja materiaalin lapsiryhmän 15:een tapaamiseen: kaksi kehyskertomusta, erilaisia harjoituksia ja lisämateriaalia sekä tehtäviä lasten taitojen edistymisen seuraamiseen. Lisäksi mukana on ohjelma viiteen aikuistenryhmän tapaamiseen ja materiaalia kotiharjoitteluun ja sen seurantaan. Monistettavat lisämateriaalit ovat ladattavissa ja tulostettavissa verkon kautta.

Opas on tarkoitettu opettajille, erityisopettajille ja psykologeille sekä eri alojen terapeuteille, jotka työskentelevät lukivaikeuksien parissa.

TEKIJÄT:

Nina Kultti-Lavikainen,
Johanna Heinonen,
Tuija Aro & Mikko Aro,
2007, uudistettu painos 2022

KOHDERYHMÄT:

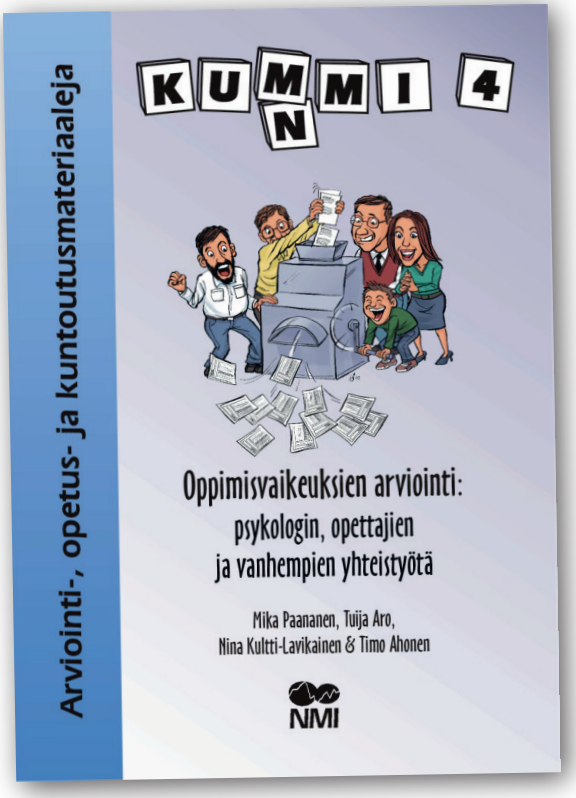
Psykologit, erityisopettajat, opettajat, terapeutit

ISBN:

978-951-39-2962-6

68 €

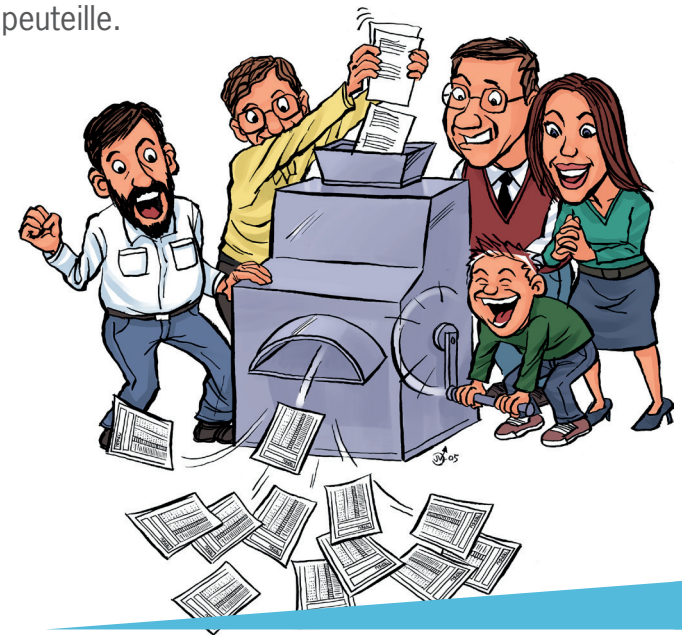
KUMMI 4. OPPIMISVAIKEUKSIEN ARVIOINTI: PSYKOLOGIN, OPETTAJIEN JA VANHEMPIEN YHTEISTYÖTÄ

Oppimisvaikeuksien arviointi: Psykologin, opettajien ja vanhempien yhteistyötä tarjoaa helppolukuista tietoa lasten oppimisvaikeuksien arviointiin neuropsykologisesta näkökulmasta. Siinä pohditaan akateemisten taitojen ja kognitiivisten toimintojen välistä monimutkaista suhdetta sekä näiden taitojen ja toimintojen kehitystä ja merkitystä oppimiselle.

Kummin alussa kuvataan, mitä hyvä oppiminen edellyttää koululta, luokalta, perheeltä ja lapselta. Siinä pohditaan, miten oppimisvaikeudet eroavat muista syistä johtuvista kouluvaikeuksista. Kirjan toisessa osassa esitellään oppimisvaikeuksien arvioinnin neliportainen malli, jossa korostuu yhteistyö psykologin, perheen ja opettajien välillä. Kolmannessa osassa kuvataan akateemisten taitojen ja kognitiivisten toimintojen vaikeuksia sekä niiden arviointia. Viimeisessä osassa esitellään arvioinnin usein niin hankalaa tulkintaa ja kuvataan, miten tulosten perusteella voidaan tehdä johtopäätöksiä ja suunnitella tukitoimia kouluun, luokkaan ja kotiin. Kirja sisältää myös monistettavia lomakkeita arvioinnin helpottamiseksi.

Kummi on tarkoitettu oppimisvaikeuksien parissa työskenteleville psykologeille, erityisopettajille ja opettajille sekä eri alojen terapeuteille.

TEKIJÄT:

Mika Paananen, Tuija Aro, Nina Kultti-Lavikainen & Timo Ahonen, 2005

KOHDERYHMÄT:

Psykologit, erityisopettajat, opettajat, terapeutit

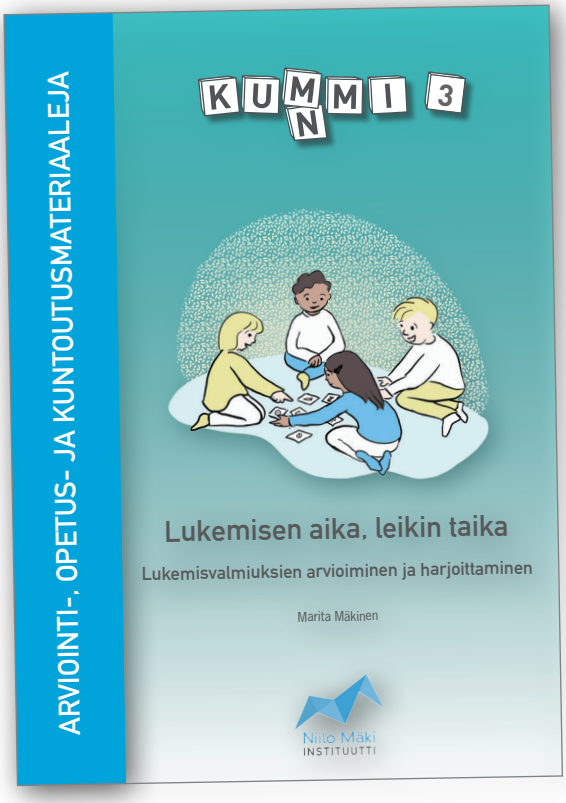

ISBN:

951-39-2312-6

50 €

UUDISTETTU PAINOS!

KUMMI 3. LUKEMISEN AIKA, LEIKIN TAIKA: LUKEMISVALMIUKSIEN ARVIOIMINEN JA HARJOITTAMINEN

Lukemisen aika, leikin taika on KUMMI-julkaisusarjan kolmannen osan uudistettu painos. Uusi KUMMI 3 on vastaus opettajien toiveeseen saada päivitettyä tutkimusperustaista ja käytännöllistä tietoa lasten lukemisvalmiuksista, erityisesti fonologisen tietoisuuden taidoista, niiden arvioimisesta ja harjoittamisesta.

Julkaisuun on tarkennettu muun muassa tietoa suomen kielen äännerakenteesta sekä lisätty ohjeistusta lasten suoriutumisen tulkintaan ja tutustumisharjoitteita, joilla lapset voidaan perehdyttää tehtävätyyppeihin ennen yksilöllistä arviointia. Päivitetty Sanat paloiksi -arviointimenetelmä on tarkoitettu työvälineeksi lasten lukemisvalmiuksien kartoittamiseen. Arviointilomake on tarjolla myös sähköisenä. Arvioinnin avulla voi myös suunnitella harjoittelun painopisteitä.

Kirjassa esitettyjen toiminnallisten harjoitteiden tavoitteena on herättää uteliaisuus puheen äänteelliseen rakenteeseen ja kirjoitettuun kieleen. Fonologiset harjoitukset nivotaan leikkiin, mielikuviin ja liikkeeseen. Mukana on myös virikesanastoa harjoitteiden eriyttämiseksi. Harjoitteet on laadittu käytettäväksi ennen varsinaista lukemaan opettamista, mutta ne soveltuvat myös lukemaan opetuksen rinnalla käytettäviksi sekä hitaasti lukutaitoa omaksuville. Missä on lapsen mielenkiinto, siellä on paras kannustin oppia!

Kirja on tarkoitettu opettajille, erityisopettajille ja terapeuteille, jotka työskentelevät lasten lukemisvalmiuksien ja lukemaan oppimisen parissa. Kirja soveltuu myös opettajankoulutuksen kurssikirjaksi ja oheislukemistoksi luku- ja kirjoitustaitojen opintokokonaisuuksiin, työssäoppimisen jaksoille ja opetusharjoitteluun.

TEKIJÄ:

Marita Mäkinen, 2024

KOHDERYHMÄT:

Erityisopettajat, opettajat, esi- ja alkuopetus, psykologit, varhaiskasvatuksen opettajat, varhaiskasvatuksen erityisopettajat, terapeutit

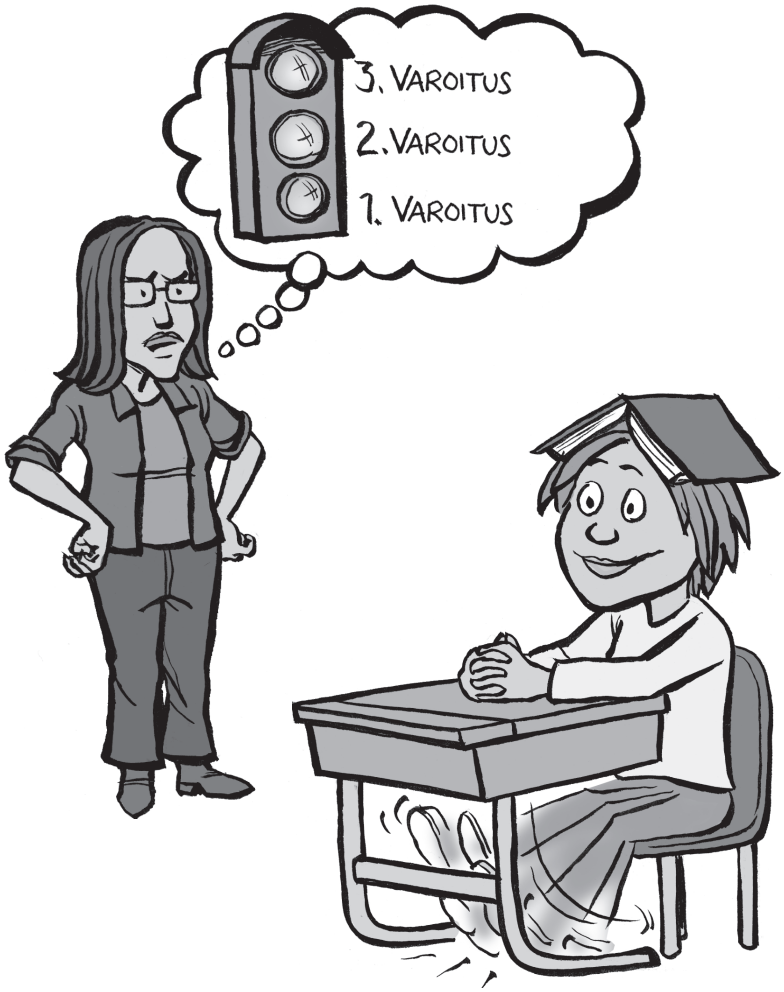
ISBN:

978-952-7467-08-4

55 €

KUMMI 2. TARKKAAVAISUUSHÄIRIÖINEN OPPILAS KOULULUOKASSA

TEKIJÄT:

Tuija Aro & Vesa Närhi, 2003

KOHDERYHMÄT:

Erityisopettajat, opettajat, esi- ja alkuopetus, psykologit, lastentarhanopettajat, erityislastentarhanopettajat, terapeutit

ISBN:

951-39-1675-8

18 € **Vain e-kirjana!**

Niilo Mäki Instituutin KUMMI-julkaisusarjan toisessa osassa käsitellään tarkkaavaisuuden ongelmien tunnistamista ja tukitoimia.

Tarkkaavaisuuden ongelmat ovat yksi yleisimmistä lasten koulutyötä vaikeuttavista tekijöistä. Kummi 2 -julkaisussa tarkastellaan lasten toiminnanohjauksen ja tarkkaavaisuuden ongelmien taustaa ja tunnistamista. Lisäksi Kummi antaa ohjeita tarkkaavaisuuden ongelmista kärsivän oppilaan oppimisen tukemiseen luokkatilanteessa.

Julkaisu on suunnattu erityisesti opettajille ja erityisopettajille, mutta se soveltuu myös muiden lasten kanssa työskentelevien käyttöön.

KUMMI 1. LUETUN YMMÄRTÄMISEN TEORIAA JA HARJOITUKSIA – E-KIRJA

Niilo Mäki Instituutin arviointi- opetus- ja kuntoutusmateriaalien KUMMI-julkaisusarjan ensimmäisessä osassa käsitellään luetun ymmärtämisen teoriaa ja opettamista. Lisäksi siinä on valmiita harjoituksia monistettavaksi.

Kouluvuosien lisääntyessä oppilaat tarvitsevat yhä enemmän kykyä ymmärtää ja painaa mieleensä lukemaansa tekstiä. Kaikki oppilaat eivät kuitenkaan omaksu näitä taitoja ilman opettamista. Tämä teos esittelee luetun ymmärtämisen teoriaa ja tarjoaa harjoitusesimerkkejä, joiden avulla opettajan on helppo opastaa oppilaat lukustrategioiden pariin. Harjoitusten tavoitteena on opettaa tekstin ymmärtämistä hyödyntämällä mm. ryhmätyötä ja oppilaiden keskinäistä pohdintaa.

Kummin harjoitukset soveltuvat sekä yksilöllisesti että pienessä ryhmässä tehtäviksi, ja ne sopivat eri ikäisille oppilaille. Kummi on suunnattu erityisesti opettajille ja erityisopettajille, mutta se soveltuu myös mm. puheterapeuteille ja psykologeille, jotka haluavat harjoittaa asiakkaidensa luetun ymmärtämisen taitoja.

Julkaisusta on tarjolla myös verkkokoulutus: Luetun ymmärtämisen teoriaa ja harjoituksia – Kummi 1 tutuksi -verkkotallenne.

TEKIJÄ:

Tuija Aro, 2002

KOHDERYHMÄT:

erityisopettajat, opettajat, puheterapeutit

ISBN:

951-39-1262-0

15 € Vain e-kirjana!

HARJOITUSOHJELMAT

Harjoitusohjelmamme ovat tutkimukseen pohjautuvia ja ne on kehitetty yhteistyössä päiväkotien ja koulujen henkilökunnan kanssa.

Tutkittuun tietoon perustuvia harjoitusohjelmia on helppo käyttää. Ne sisältävät taustatietoa sekä selkeät ohjeet harjoitusohjelman toteuttamiseen. Ohjelmapakettimme sisältävät myös paljon harjoitusohjelmassa käytettävää materiaalia.

SELKIS – YHTEENLASKUA YMMÄRTÄMÄÄN

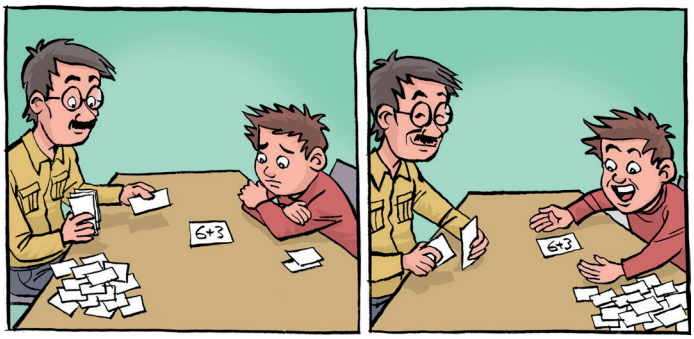

Selkis-harjoitusohjelma on suunniteltu alkuopetusikäisten, mutta myös sitä vanhempien lasten yhteenlaskutaidon tukemiseen. Sitä voidaan käyttää osana matematiikan opetusta tai tuki- ja erityisopetusmateriaalina sekä ylemmillä luokilla matematiikan osa-aikaisessa erityisopetuksessa ja erityisryhmissä niiden lasten kanssa, joilla yhteenlasku ei ole vielä sujuvaa lukualueella 1-20. Lisäksi ohjelma soveltuu käytettäväksi koulun ulkopuolella tapahtuvassa ryhmämuotoisessa yhteenlaskutaidon kuntoutuksessa. Laskustrategioita harjoitellaan pääasiassa toiminnallisten tehtävien ja pelien avulla.

Perusosa materiaalista sisältää lukujono-, lukumäärä- ja yhteenlaskuharjoituksia lukualueella 1–20. Lisäksi materiaali sisältää harjoitteita lukualueella 20–1000. Opittuja strategioita ja sääntöjä siirretään ja sovelletaan suurempiin lukuihin analogiatehtävien avulla.

Ohjelmassa yhteenlaskutaidon harjoittelu on kokonaisvaltaista. Siinä korostuu vahva yhteenlaskukäsitteen hallinta ja sen yhdistäminen sääntöpohjaiseen laskustrategia-harjoitteluun sekä aritmeettisten yhdistelmien muistamiseen. Strategioita harjoitellaan toiminnallisten tehtävien ja pelien avulla.

Materiaalipaketti sisältää:

- käsikirjan
- lukusuorat, kaksi laskukorttipakkaa ja kahdeksan pakkaa numerokortteja 0–10
- Internetin kautta saatavan tulostettavan materiaalin, kuten tehtävä- ja vastausmonisteet, pelipohjat sekä korttipohjat (lasku-, numero-, sormi- ja analogialaskukortit)

TEKIJÄT:

Tuire Koponen, Riikka Mononen, Tiina Kumpulainen ja Päivi Puura, 2022

KOHDERYHMÄT:

Alakoulun opettajat ja erityisopettajat

ISBN:

978-952-7467-00-8

95 €

LIIKUNTABREIKIT JA LIIKKUEN MATIKKAA OPETTAJAN OPPAAT

Tutkittuun tietoon perustuvia Likesin julkaisemia oppaita on helppo käyttää!

Liikuntabreikit on opas oppitunnin tauottamiseen liikkuen. Opas sisältää pelejä ja leikkejä, jotka kehittävät ja haastavat monipuolisesti niin tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja kuin voimaakin. Motorinen taitotaso otetaan tehtävissä huomioon antaen ohjeita helpottamaan tai vaikeuttamaan harjoitetta. Osaan tehtävistä on olemassa ohjevideo.

Osassa harjoitteista käytetään koulusta helposti löytyviä välineitä ja tiloja. Tehtävissä on vaihtelua myös sen mukaan, suoritetaanko niitä yksin, parin tai ryhmän kanssa vai koko luokkana. Breikit harjoittavat tasapainotaitoja, liikkumistaitoja, välineen käsittelytaitoja ja voimaa. Liikuntabreikkejä voi käyttää opetuksessa haluamallaan tavalla ja vapaassa järjestyksessä. Liikuntabreikit soveltuvat myös muille oppitunneille ja muille vuosiluokille.

Liikkuen matikkaa -opas sisältää tehtäviä 3. luokan matematiikan opetukseen liikkuen. Oppaan tehtävät sisältävät seuraavat matematiikan oppisisällöt: kertolasku, jakolasku, geometria, yhteen- ja vähennyslaskut, aika, mittaaminen ja koodaus.

Opas sisältää Liikkuvaa matikkaa -tehtäviä, jotka ovat noin 20 minuutin mittaisia toiminnallisen opetuksen kokonaisuuksia. Jokaiseen tehtävään on valmis tuntisuunnitelma, jossa kerrotaan tarvittavat tilat, välineet ja liitteet. Matematiikan opiskelun lomassa haastetaan monipuolisesti niin tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja kuin voimaakin. Motorinen taitotaso otetaan tehtävissä huomioon antaen ohjeita helpottamaan tai vaikeuttamaan harjoitetta. Osaan tehtävistä on olemassa ohjevideo.

JÄNISTARINAT – YMMÄRTÄVÄN KUUNTELEMISEN OHJELMA

Jänistarinat-ohjelman tavoitteena on johdonmukainen ja pitkäjänteinen kuullun ymmärtämisen taitojen kehittäminen lapsilla, joilla on puutteita kielellisten taitojen kehityksessä. Lisäksi ohjelman tarkoituksena on tukea kaikkien 4–6-vuotiaiden lasten kuullun ymmärtämisen taitojen kehittymistä.

Ohjelma sisältää 20 juonellisesti etenevää tarinaa, joita luetaan ja käsitellään keskustelevan lukemisen mallin mukaisesti sekä päiväkodissa että lapsen kotona. Lasta rohkaistaan keskustelemaan tarinasta, pohtimaan tarinan tapahtumia ja tekemään kysymyksiä luettavasta tarinasta. Lasta autetaan ymmärtämään ja tulkitsemaan tarinan tapahtumia omakohtaisten kokemusten ja konkreettisten esimerkkien avulla.

TEKIJÄT:

Aino Mattinen, Anu Kajamies, Pekka Räsänen, Minna Hannula-Sormunen & Erno Lehtinen, 2014

KOHDERYHMÄT:

Varhaiskasvatuksen opettajat ja varhaiskasvatuksen erityisopettajat

ISBN:

978-951-39-7812-9

120 €

Ohjelmapaketin kirjallinen materiaali jakaantuu kolmeen osaan:

- ymmärtävän kuuntelemisen käsikirja,
- päiväkodissa luettavat Jänistarinat ohjeineen, lapsen kuuntelutaitojen kartoitus sekä lapsen osallistusmistodistus
- kotona luettavat Jänistarinat, ohjelman esittely vanhemmille sekä päiväkodin ja kodin yhteistyösuunnitelma

Ohjelmapaketti: postilaatikko, Pikkujänis, 18 valokuvaa, Jänistarinat-video, monistettavat materiaalit materiaalipankissa, kartoittamistehtävään liittyvä kuvataulu ja kuvakortit.

NALLEMATIKKA – VARHAISTEN MATEMAATTISTEN OPPIMISVALMIUKSIEN KEHITTÄMISOHJELMA

Nallematikka on varhaiskasvatukseen kehitetty pienten lasten matematiikkaohjelma, jonka tavoitteena on 3–5-vuotiaiden lasten oppimisvalmiuksien tukeminen ja matemaattisten oppimisvaikeuksien ennaltaehkäiseminen.

Nallematikan viikoittaisissa ohjatuissa leikkituokioissa lapset käsittelevät matemaattisia asioita ja harjoittelevat toiminnanohjauksellisia taitoja osallistumalla karhuperheen elämään ja leikkimällä karhujen opettamia leikkejä. Nallematikan asioita tarkastellaan myös päiväkodin muun toiminnan yhteydessä. Tavoitteena on, että lapsi alkaa itsenäisesti kiinnittää huomiota ympäristössään esiintyviin matemaattisiin ilmiöihin sekä tutkia ja jäsentää ympäröivää maailmaa Nallematikassa käytettyjen matemaattisten käsitteiden ja harjoiteltujen toiminnanohjauksellisten taitojen avulla.

Nallematikkaa on kehitetty yhteistyössä päiväkotien henkilökunnan kanssa. Varhaiskasvattajien mukaan Nallematikka on tukenut sekä lasten että heidän itsensä oppimista.

Selvästi voi havaita, miten lapsen koko kehitys on ”jämäköitynyt” ja ”järjestäytynyt” kaaoksesta osaamiseksi. Mahdottoman kokonaisvaltaista kehityksen tukea! Kaikki alueet tulevat mukaan. Samoin aikuisille on avautunut uusi matematiikan maailma, joka on kaikkea muuta kuin mekaanista kuivaa laskemista kynällä ja paperilla. Olen itse ainakin mahdottomasti kehittynyt tekemään havaintoja lapsista ja heidän matemaattisista ”löydöistään” ja taidoistaan.

TEKIJÄT:

Aino Mattinen, Pekka Räsänen, Minna Hannula & Erno Lehtinen, 2010

KOHDERYHMÄT:

Varhaiskasvatuksen opettajat ja varhaiskasvatuksen erityisopettajat

ISBN:

978-951-39-4007-2

160 €

Nallematikka-paketin sisältö:

- Sängyt ja tuolit, 3 eri kokoa
- Kuvataulu ja kaksi korttisarjaa
- Käsikirja + harjoituskirja
- Nallet 3 kpl
- Kokoamisohje
- Vuodevaatteet
- Noppa
- YouTube-video

TESTIT JA ARVIOINTIMENETELMÄT

DIGILUKISEULA

Niilo Mäki Instituutin testit ja arviointimenetelmät perustuvat tieteelliseen tutkimukseen. Ne on kehitetty alan asiantuntijoiden kanssa suomalaisille lapsille, nuorille ja aikuisille.

Voit lukea lisää testeistä ja arviointimenetelmistä tämän julkaisutiedotteen sivuilta tai verkkokaupastamme koju.nmi.fi.

AKI – LUKU- JA KIRJOITUSTAIDON ARVIOINTIMENETELMÄ ALAKOULUN LUOKILLE 1–6.

YKSILÖLLINEN ARVIOINTI JA OPPIMISEN SEURANTA

AKI-arviointivälineistöön on aiemmin julkaistu AKI-seula (Alakoulun DigiLukiseula) luokille 1–6, jonka avulla tunnistetaan oppilaat, joilla on riski lukemisen ja kirjoittamisen vaikeuksiin. Nyt julkaistavat lukitaitojen yksilöllisen arvioinnin ja oppimisen seurannan välineet mahdollistavat taitojen tarkemman arvioinnin sekä oppimisen seurannan tuen aikana. Ne sisältävät arvioijalle tarkoitetun käsikirjan sekä oppijan materiaalin.

Nämä välineet on suunniteltu käytettäväksi yhdessä AKI-seulan kanssa, mutta ne toimivat myös itsenäisenä arvioinnin työkaluna. AKI-menetelmä kokonaisuudessaan mahdollistaa tuen tarpeen varhaisen tunnistamisen, tehokkaan tuen suunnittelun ja sen vaikuttavuuden arvioinnin luku- ja kirjoitustaitojen osalta. Se on tarkoitettu arviointivälineeksi opettajille, erityisopettajille, psykologeille, puheterapeuteille ja muille alakoululaisten luku- ja kirjoitustaidon parissa työskenteleville. Oppimisen seurannan tehtäviä voidaan käyttää myös alakoulun jälkeen lukemisen ja kirjoittamisen perustaitojen seurantaan.

Yksilöllisen arvioinnin tehtävät koostuvat kolmesta ääneen lukemisen tehtävästä: sanojen lukeminen, merkityksettömien sanojen lukeminen sekä tekstin lukeminen.

Oppimisen seurannan tehtävät koostuvat lukusujuvuuden ja oikeinkirjoituksen tehtävistä. Jokaisesta tehtävästä on kymmenen eri listaa, jotka ovat keskenään mahdollisimman rinnakkaisia. Tämä mahdollistaa taidon kehittymisen seurannan.

AKI – Yksilöllinen arviointi ja oppimisen seuranta sisältää käyttäjän käsikirjan sekä oppijan aineiston. Menetelmään kuuluvat lomakkeet ovat testin hankkineille tulostettavissa myös verkkosivuilta.

TEKIJÄT:
Riikka Heikkilä, Pirita Korpivaara, Roosa Karhunen, Annastiina Kettunen, Kenneth Eklund, Anna-Bella Nivala ja Paula Salmi, 2024

KOHDERYHMÄT:
Opettajat, erityisopettajat, psykologit, puheterapeutit

ISBN:
978-952-7467-09-1

390€

YKÄ – LUKU- JA KIRJOITUSTAIDON ARVIOINTIMENETELMÄ YLÄKOULUUN

Luku- ja kirjoitustaidon arviointimenetelmä yläkouluun – YKÄ on tarkoitettu arviointivälineeksi opettajille, erityisopettajille, psykologeille ja muille yläkoululaisten luku- ja kirjoitustaidon parissa työskenteleville. YKÄ-arviointimenetelmää voidaan hyödyntää, kun oppilaat siirtyvät alakoulusta yläkoulun 7. luokalle ja yläkoulun päättövaiheessa 9. luokalla.

YKÄ-arviointimenetelmä sisältää sekä ryhmä- että yksilötehtäviä luku- ja kirjoitustaidon arviointiin sekä luku- ja kirjoitustaidon ongelmien tunnistamiseen yläkoulussa. Tehtävät on normitettu 7. ja 9. luokkalaisille.

Seulonnan tehtävä on saada nopeasti ja vaivattomasti arvio koko luokan tai ryhmän luku- ja kirjoitustaidosta sekä tunnistaa ne oppilaat, joiden lukutaito poikkeaa selvästi ikätovereiden taidoista (noin 20 % ikäluokasta). Heidän kohdallaan on syytä tehdä myös yksilöarviointitehtäviä, jotta lukutaidon ongelmista saadaan tarkempi kuva. Arviointi auttaa oppilaan tuen tarpeen tunnistamisessa ja sen suunnittelussa.

Seulontatehtäviä on viisi:

- sanojen lukeminen
- virkkeiden lukeminen
- erota sanat toisistaan
- sanelukirjoitus
- tekstin ymmärtäminen

Yksilötehtävät koostuvat kahdesta ääneen lukemisen tehtävästä:

- pseudosanalistan lukeminen
- tekstin lukeminen

YKÄ sisältää testikäsikirjan ja tehtävien monistepohjat ohjeineen sekä normitiedot tulosten tulkintaan.

TEKIJÄT:

Marja-Kristiina Lerkkanen, Kenneth Eklund, Heidi Löytynoja, Mikko Aro & Anna-Maija Poikkeus, 2018

KOHDERYHMÄT:

Opettajat, erityisopettajat, psykologit

ISBN:

978-951-39-7538-8

320 €

LUKU- JA KIRJOITUSTAIDON ARVIOINTIMENETELMÄT ALAKOULUN LUOKILLE 1–6

Eriasteiset lukemisen ja kirjoittamisen vaikeudet koskettavat jopa viidennestä alakoulun lapsista. Luku- ja kirjoitustaidon arviointi on tärkeää koulupolun eri vaiheissa, jotta mahdolliset vaikeudet voidaan tunnistaa varhain ja ennaltaehkäistä niiden kasautuvia vaikutuksia. Luku- ja kirjoitustaidon arvioinnissa voidaan erottaa kolme tasoa. Kertaluonteisen arvioinnin sijaan onkin parempi puhua prosessista: arviointia tarvitaan sekä tuen tarpeen tunnistamiseen, tuen suunnitteluun että sen vaikuttavuuden seurantaan. Prosessin tulisi jatkua siihen asti, kunnes tavoiteltu muutos oppijan luku- ja kirjoitustaidoissa on saavutettu.

LUKINO-hankkeessa kehitetään arviointimateriaali, joka kattaa kaikki kolme arvioinnin tasoa tuen tarpeen tunnistamisesta tuen vaikuttavuuden seurantaan saakka. Menetelmien sisällöllinen ja tekninen toteutus pohjautuu pitkäjänteiseen tutkimukseen ja kehittämistyöhön. Siinä on huomioitu sekä tutkimusperustaisuus että käyttäjälähtöisyys.

ALAKOULUN ARVIOINTIVÄLINEET:

	Luokat 1–2 LukiMat-palvelu (maksuton)	Luokat 3–6 AKI – Luku- ja kirjoitustaidon arviointimenetelmä alakoulun luokille 3–6
RYHMÄTEHTÄVÄT Alakoulun DigiLukiseula 1 Tuen tarpeen tunnistaminen	• Lukusujuvuus • Oikeinkirjoitus • Peruslaskutaidon sujuvuus	• Lukusujuvuus • Oikeinkirjoitus • Luetun ymmärtäminen • Peruslaskutaidon sujuvuus
Sähköiset seulat ryhmätason arviointiin on suositeltu käytettäväksi kevätlukukaudella.		
YKSILÖARVIOINTI 2 Taitojen yksilöllinen arviointi	• Merkityksettömien sanojen lukeminen • Tekstin lukeminen	• Sanojen lukeminen • Merkityksettömien sanojen lukeminen • Tekstin lukeminen
3 Oppimisen ja tuen seuranta	• Lukemisen tarkkuus: kirjaimet, tavut ja sanat • Lukusujuvuus: merkityksettömät sanat ja teksti • Oikeinkirjoitus: kirjaimet, tavut, sanat	• Lukusujuvuus: tavut, diftongitavut, lyhyet ja pitkät merkityksettömät sanat, tekstit • Oikeinkirjoitus: lyhyet ja pitkät merkityksettömät sanat • Luetun ymmärtämisen strategiat
Luokkien 1–2 yksilöllisen arvioinnin ja seurannan välineet ovat saatavilla LukiMat-palvelussa. Luokkien 3–6 välineet valmistuvat vuonna 2023.		

ALAKOULUN DIGILUKISEULA: LUKU- JA KIRJOITUSTAIDON SÄHKÖISET TUEN TARPEEN TUNNISTAMISEN VÄLINEET LUOKILLE 1–6

1-6 DIGILUKISEULA

Digitaaliset arviointivälineet helpottavat ja nopeuttavat opettajan ja erityisopettajan arviointityötä: tehtävien tekeminen, tarkistaminen ja pisteyttäminen onnistuvat koko opetusryhmälle yhden oppitunnin aikana. Riski lukemisen ja kirjoittamisen vaikeuksiin voidaan sähköisen seulan avulla tunnistaa luotettavasti ja vaivattomasti, mikä mahdollistaa varhaisen tuen tarpeen tunnistamisen sekä tarvittavien tukitoimien antamisen oppilaille aiempaa nopeammin.

Alakoulun sähköiset arviointivälineet sisältävät seuraavat tehtävät:

- Lukusujuvuus (Luksu)
- Oikeinkirjoitus (Sanelu)
- Luetun ymmärtäminen (Täydennä tekstit, luokat 3–6)
- Yhteen- ja vähennyslaskusujuvuus (Matsu)

Oppilaan tuloksia pääsee tarkastelemaan tehtäväkohtaisesti. Jokaisen tehtävän kohdalle tulee näkyviin lyhyt koonti oppilaan kaikkien vastausten määrästä, oikeiden vastausten määrästä, vastaamiseen käytetystä ajasta ja tehtävän tuloksesta persentiilinä. Koonnin alla vastaukset ovat nähtävillä kokonaisuudessaan, jolloin niitä voi tarkastella myös laadullisesti (esimerkiksi sanelun sanoja). Jokaisen tehtävän kohdalla on myös lyhyt kuvaus tehtävän sisällöstä ja sen tarkoituksesta.

Luokkien 3–6 tuen tarpeen tunnistamisen välineet ovat osa AKI – Luku- ja kirjoitustaidon arviointimenetelmää luokille 3–6. Alakoulun 3–4 ja 5–6 luokan AKI-seulat ovat myynnissä lisenssiperiaatteella. Yhden oppilaan lisenssi maksaa 1,60 euroa. Lisäksi jokaisen lisenssitilauksen yhteydessä maksetaan palvelumaksua 20 euroa. Tällä maksulla katetaan tukipalvelua, johon käyttäjät voivat olla yhteydessä kysymysten herätessä tai ongelmatilanteissa.

Luokkien 1–2 välineet vastaavat LukiMat-palvelun 1. ja 2. luokan kevään tuen tarpeen tunnistamisen välineitä ja tulevat maksutta koulujen käyttöön.

1–2 luokka:

3–6 luokka:

YLÄKOULUN DIGILUKISEULA 7. JA 8. -LUOKKALAISILLE

7-8
DIGILUKISEULA

Yläkoulun 7. ja 8. luokan DigiLukiseulat ovat arviointimenetelmiä, jotka on tarkoitettu 7. ja 8. -luokkalaisten perusluku- ja kirjoitustaidon sekä luetun ymmärtämisen taidon arviointiin. Digitaalinen seula helpottaa ja nopeuttaa erityisopettajan arviointityötä: tehtävien tekeminen, tarkistaminen ja pisteyttäminen hoituu digitaalisesti! Lukemisen ja kirjoittamisen vaikeuksia kokevat oppilaat voidaan DigiLukiseulan avulla alustavasti tunnistaa nopeasti ja se mahdollistaa tarvittavien tukitoimien antamisen oppilaille aiempaa nopeammin.

Seulontamenetelmät sisältävät seuraavat tehtävät:

- kaksi teknisen lukutaidon tehtävää
- oikeinkirjoituksen tehtävän
- luetun ymmärtämisen tehtävän
- opintoihin liittyvän kyselyn

Oppilaan tuloksia pääsee tarkastelemaan tehtäväkohtaisesti. Jokaisen tehtävän kohdalle tulee näkyviin lyhyt koonti oppilaan kaikkien vastausten määrästä, oikeiden vastausten määrästä, vastaamiseen käytetystä ajasta ja tehtävän tuloksesta persentiilinä. Koonnin alla vastaukset ovat nähtävillä kokonaisuudessaan, jolloin niitä voi tarkastella myös laadullisesti (esimerkiksi sanelun sanoja). Jokaisen tehtävän kohdalla on myös lyhyt kuvaus tehtävän sisällöstä ja sen tarkoituksesta.

DigiLukiseula on myynnissä lisenssiperiaatteella. Yhden oppilaan lisenssi maksaa 1,60 euroa. Lisäksi maksetaan palvelumaksua 20 euroa, palvelumaksu on voimassa viisi vuotta. Tällä maksulla katetaan tukipalvelua, johon käyttäjät voivat olla yhteydessä kysymysten herätessä/ ongelmatilanteissa.

ALKAEN
100 €

7.luokka:

8.luokka:

TOISEN ASTEEN DIGILUKISEULA

DIGILUKISEULA

DigiLukiseula mahdollistaa lukemisen ja kirjoittamisen taitojen arvioinnin entistä nopeammin: tehtävien tekeminen, tarkistaminen ja pisteyttäminen hoituvat digitaalisesti! Arviointitehtävien sisältö on uudistettu ja tehtävissä on huomioitu digitaaliset mahdollisuudet. DigiLukiseula on seulontatesti, joka on tarkoitettu yli 15-vuotiaiden perusluku- ja kirjoitustaidon sekä luetun ymmärtämisen arviointiin.

Seulontamenetelmä sisältää seuraavat tehtävät:

- kaksi teknisen lukutaidon tehtävää
- oikeinkirjoituksen tehtävän
- luetun ymmärtämisen tehtävän
- opintoihin liittyvän kyselyn

Opiskelijan tuloksia pääsee tarkastelemaan tehtäväkohtaisesti. Jokaisen tehtävän kohdalle tulee näkyviin lyhyt koonti opiskelijan kaikkien vastausten määrästä, oikeiden vastausten määrästä, vastaamiseen käytetystä ajasta ja tehtävän tuloksesta persentiilinä. Koonnin alla vastaukset ovat nähtävillä kokonaisuudessaan, jolloin niitä voi tarkastella myös laadullisesti (esimerkiksi sanelun sanoja). Jokaisen tehtävän kohdalla on myös lyhyt kuvaus tehtävän sisällöstä ja sen tarkoituksesta.

DigiLukiseula on myynnissä lisenssiperiaatteella. Yhden opiskelijan lisenssi maksaa 1,60 euroa. Lisäksi maksetaan palvelumaksua 60 euroa, palvelumaksu on voimassa viisi vuotta. Tällä maksulla katetaan tukipalvelua, johon käyttäjät voivat olla yhteydessä kysymysten herätessä/ ongelmatilanteissa.

ALKAEN
140 €

PRAGMA-TESTI SOSIAALISEN JA PRAGMAATTISEN KIELEN YMMÄRTÄMISEN TESTI

Pragma-testillä arvioidaan lapsen kykyä hyödyntää kontekstuaalisia vihjeitä, yleistietoa sekä sosiaalista tietämystään ilmausten merkitysten ymmärtämisessä. Pragma-testi voidaan tehdä 4–8-vuotiaille lapsille, joilla epäillään olevan vaikeutta kielen sosiaalisessa ja tilannesidonnaisessa ymmärtämisessä (esimerkiksi lapsille, joilla on autismikirjon häiriö, ADHD tai pragmaattiseen kieleen painottuva kehityksellinen kielihäiriö).

Testiä voi käyttää apuna pragmaattisen ja sosiaalisen kielen ymmärtämisvaikeuksien tunnistamisessa, kehityksen seurannassa sekä kuntoutuksen vaikuttavuuden arvioinnissa. Lisäksi Pragma-testi antaa viitteitä siihen, millaisiin pragmaattisen ja sosiaalisen kielen ymmärtämisen osatekijöihin kuntoutusta kannattaa suunnata. Testi soveltuu erityisesti puheterapeuttien ja psykologien työvälineeksi. Lisäksi se soveltuu erityisopettajille, joiden oppilailla on sosiaalisen kommunikaation vaikeuksia.

Pragma-testi sisältää:

- Käsikirjan
- Pisteytyslomakkeen
- Kuvia
- Ihmishahmoja (13 kpl), haravan ja niiden seisontatuet
- 2 hevosta
- 2 lehmää
- 2 vuohta
- 2 aitausta

TEKIJÄT:

Leena Mäkinen, 2019

KOHDERYHMÄT:

Puheterapeutit, psykologit, erityisopettajat

ISBN:

978-951-39-7812-9

260 €

KISSATARINA – LAPSEN KERRONTATAITOJEN ARVIOINTIMENETELMÄ

Kerronnan vaikeudet ovat varsin yleisiä lapsilla, jotka käyvät puheterapeutin vastaanotolla. Kerronta on yksi kielen kehityksen tärkeä osa-alue ja sen vaikeudet hankaloittavat kommunikaatiota sekä sosiaalista vuorovaikutusta, joka voi johtaa sosiaalisista tilanteista vetäytymiseen ja jopa syrjäytymiseen. Tämän vuoksi kerrontataitojen huolellinen arvioiminen ja tavoitteellinen kuntouttaminen osana puheterapiaa sekä lapsen muuta kielellistä kuntoutusta on erittäin tärkeää.

Kissatarina on kuvasarjakerrontaan perustuva kertovan puheen arviointimenetelmä. Kuvasarjakerronta antaa mahdollisuuden tarkastella lapsen tuottamaa ilmausten kokonaisuutta yksittäisten sanojen tai lauseiden ”tuolla puolen”. Testin avulla saadaan tietoa siitä, miten lapsi käyttää kieltä tilanteessa, jossa tarkoituksena on itsenäisesti muodostaa yhtenäinen ja ymmärrettävä merkityskokonaisuus. lasten kertomuksista arvioidaan relevantin informaatiosisällön määrää ja tarkkuutta. Testiin on laadittu persentiiliarvot, joiden avulla lasten suoriutumista voidaan tarkastella suhteessa viiteaineistoon.

TEKIJÄT:

Leena Mäkinen,
2019

KOHDERYHMÄT:

Puheterapeutit, psykologit, erityisopettajat

ISBN:

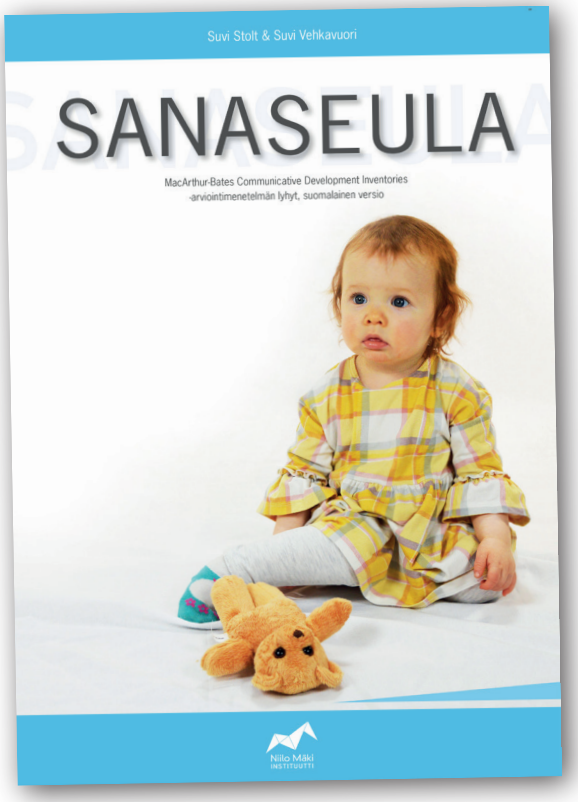
978-951-39-7779-5

160 €

Huolellinen arviointi on tehokkaan ja lapsen kielellisten vaikeuksien ydinongelmiin keskittyvän kuntoutuksen perusta. Kerrontataitojen arvioimisen tulisi sisältyä lapsen laajempaan kielellisten taitojen arviointiin, jos lapsella epäillään olevan kielellisiä vaikeuksia. Kerrontataitoja kannattaa arvioida myös silloin, jos lapsella epäillään olevan vaikeuksia sosiaalisen kommunikaation ja pragmatiikan osa-alueilla.

Kissatarina on ensimmäinen suomalainen julkaistu kertovan puheen arviointimenetelmä, ja se on tarkoitettu 4–8-vuotiaiden lasten kerrontataitojen arvioimiseen. Kissatarina soveltuu erityisesti puheterapeuttien työvälineeksi, mutta lisäksi sitä voivat käyttää psykologit ja erityisopettajat, jotka ovat perehtyneet lasten kerrontataitoihin ja jotka työskentelevät niiden lasten parissa, joilla on kielellisiä vaikeuksia.

SANASEULA – LAPSEN VARHAISEN SANASTON KEHITYKSEN SEULONTAMENETELMÄ

Sanaseula (MacArthur-Bates Communicative Development Inventories -arviointimenetelmän lyhyt, suomalainen versio) on helppokäyttöinen ja nopea varhaisen sanaston kehityksen arviointimenetelmä, jonka tavoitteena on tunnistaa heikosti sanaston kehityksessään toisella ikävuodella etenevät lapset. Menetelmä on tarkoitettu käytettäväksi ikävälillä 9–24 kuukautta.

Sanaseula on nimensä mukaisesti tarkoitettu varhaisen sanaston seulontamenetelmäksi ja sisältää kaksi versiota: Vauveli-versio: Ymmärretyn ja ilmaistun sanaston kehitys ikävälillä 9–18 kuukautta ja Taapero-versio: Ilmaistun sanaston kehitys ja sanayhdistelmien ilmaantuminen ikävälillä 18–24 kuukautta. Menetelmä sopii hyvin esimerkiksi riskilasten kliiniseen seurantaan tai neuvolatyöhön. Menetelmää voivat käyttää puheterapeutit, psykologit, terveydenhoitajat, sairaanhoitajat ja lääkärit. Koska menetelmä pohjaa vanhempien tekemään arvioon oman lapsen varhaisen sanaston kehityksestä, menetelmä toimii myös vanhemman ja ammattihenkilön keskustelun pohjana. Sanaseulan avulla voidaan arvioida, onko lapsen varhaisen sanaston kehitys edennyt ikätason mukaisesti, vai onko tarvetta lisätutkimuksille tai jatkoseurantaan.

Sanaseula-menetelmä on MacArthur Communicative Development Inventories (nk. CDI tai MCDI -menetelmä) -menetelmäperheen lyhyt versio. Alkuperäinen CDI-menetelmän lyhyt, amerikkalainen versio on muokattu professori Larry Fensonin ja työryhmän toimesta. CDI-menetelmäperheen lyhyt suomalainen versio, Sanaseula-menetelmä, on kehitetty ja normitettu työryhmässä, johon ovat kuuluneet dosentti Suvi Stolt ja FM, väitöskirjatyöntekijä Suvi Vehkavuori.

Sanaseula-menetelmän manuaali sisältää arviointimenetelmän lomakkeiden lisäksi tietoa lapsen varhaisen sanaston kehityksestä ja arvioinnista. Manuaalissa kuvataan Sanaseula-menetelmän suomalaiset normit sekä menetelmän reliabiliteetti- ja validiteettitietoa. Sanaseulan lomakkeet ovat arviointimenetelmän hankkineille tulostettavissa ja ladattavissa pdf-muotoisina www-sivuilta.

TEKIJÄT:

Suvi Stolt & Suvi Vehkavuori, 2018

KOHDERYHMÄT:

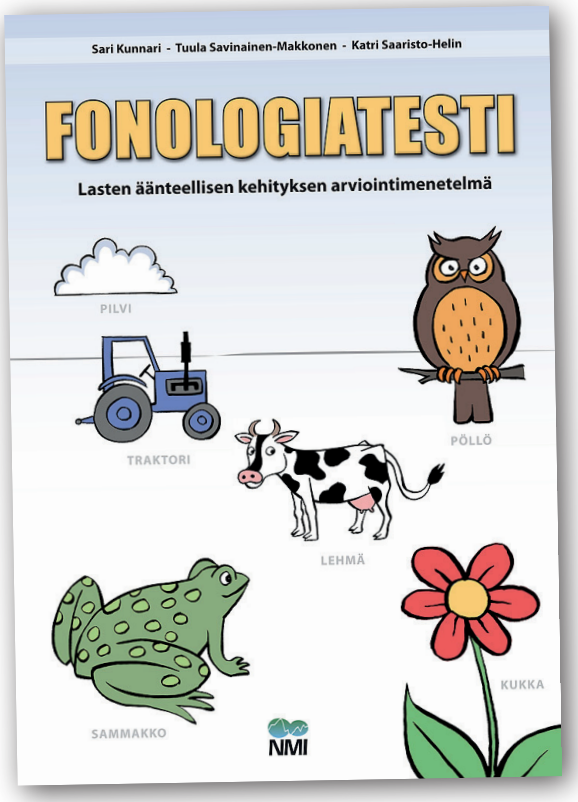
Puheterapeutit, psykologit terveydenhoitajat, sairaanhoitajat ja lääkärit

ISBN:

978-951-39-7398-8

85 €

FONOLOGIATESTI – LAPSEN ÄÄNTEELLISEN KEHITYKSEN ARVIOINTIMENETELMÄ

Fonologiatesti on 2–6-vuotiaiden suomen kieltä omaksuvien lasten fonologisen kehityksen arviointiin ja seurantaan sekä fonologisten ongelmien diagnosointiin tarkoitettu arviointimenetelmä. Se on ensimmäinen äänteellisten taitojen kehityksen arviointiin tarkoitettu testi Suomessa ja siinä huomioidaan nimenomaan suomen kielen rakenne.Lapsen fonologisten taitojen tutkiminen on tärkeää, sillä fonologinen kehitys on yhteydessä muuhun kielen kehitykseen. Testissä arvioidaan lasten taitoja tuottaa eri äänteitä ja äänteiden yhdistelmiä. Äänteellisiä taitoja tarkastellaan myös laadullisesti tyypillisten ja epätyypillisten kehityspiirteiden kautta.

Kuvista muodostuva Fonologiatesti jakaantuu 2-vuotiaiden ja 3–6-vuotiaiden testeihin. 2-vuotiaiden 36 kuvan testissä on normit nuoremmille 2-vuotiaille (2;0–2;5) ja vanhemmille 2-vuotiaille (2;6–2;11). 3–6-vuotiaiden 90 kuvan testissä on normit 3-, 4-, 5- ja 6-vuotiaille lapsille.

Julkaisuun on koottu fonologiatestin teoriatausta, testianalyysit sekä testin tulokset. Fonologiatesti on tarkoitettu erityisesti puheterapeuttien käyttöön, mutta sitä voivat hyödyntää työssään myös muun muassa erityisopettajat. Testi auttaa tunnistamaan lapset, jotka tarvitsevat puheterapiaa tai joilla on riski myöhempiin puheen ja kielen kehityksen ongelmiin. Testin tuloksia voidaan myös hyödyntää fonologista kehitystä tukevan kuntoutuksen suunnittelussa, kehityksen seurannassa ja vanhempien ohjannassa.

TEKIJÄT:

Sari Kunnari, Tuula Savinainen-Makkonen & Katri Saaristo-Helin, 2012

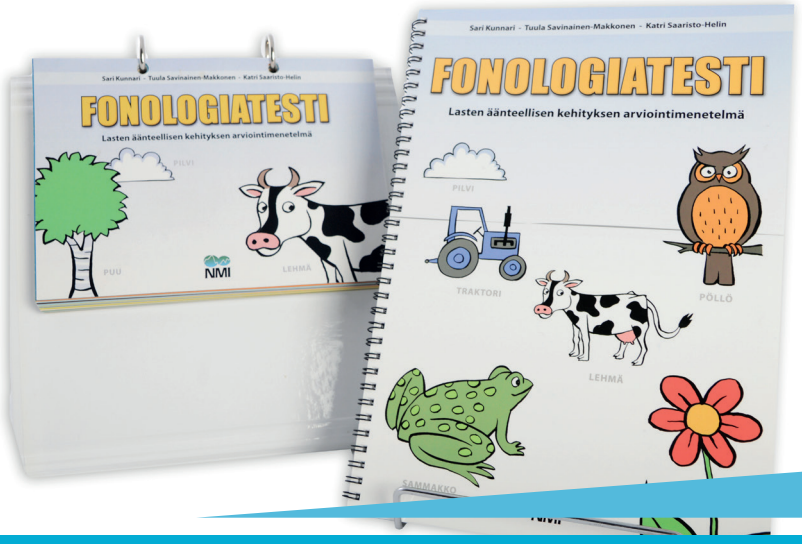

KOHDERYHMÄT:

Puheterapeutit, erityisopettajat ja varhaiskasvatuksen erityisopettajat

ISBN:

978-951-39-4713-2

145 €

LUKIVA – LUKIVALMIUKSIEN ARVIOINTI-MENETELMÄ 4-5-VUOTIAILLE LAPSILLE

Lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeus, eli dysleksia, on oppimisvaikeuksista yleisin. Sujuvan lukutaidon oppiminen on hyvin merkityksellistä, koska myöhempi oppiminen rakentuu pitkälti luku- ja kirjoitustaidon varaan.

LUKIVA – Lukivalmiuksien arviointimenetelmän avulla arvioidaan lukemista edeltäviä taitoja, niin sanottuja lukivalmiuksia, lapsen ollessa 3½–5½-vuoden ikäinen. Seulan avulla voidaan kartoittaa, ovatko lapsen lukivalmiudet ikätasoisia vai ovatko lukivalmiudet vasta alkuvaiheessaan kehittymässä.

LUKIVA -menetelmä sisältää arviointiosion lisäksi ohjeita, pelejä ja harjoitteita, joita voi jakaa lasten huoltajille, ja joiden avulla lukivalmiuksia voi leikinomaisin keinoin harjoittaa lapsen normaalissa toimintaympäristössä, esimerkiksi kotona, kerhoissa tai päivähoidossa. Lukipulmia voidaan nykytietämyksen mukaan ehkäistä ja lievittää yksinkertaisten puhuttua kieltä ja kirjaintuntemusta harjoittavien leikkien ja pelien avulla. Menetelmän kehittelytyön taustalla on Jyväskylän yliopiston Psykologian laitoksen lukivaikeutta kartoittanut seurantatutkimushanke.

Julkaisussa aiemmin olleen CD:n sisältö on saatavilla ladattavina tiedostoina.

TEKIJÄT:

Anne Puolakanaho,
Anna-Maija Poikkeus,
Timo Ahonen & Mikko Aro,
2011

KOHDERYHMÄT:

Terveydenhoitajat, varhaiskasvatuksen erityisopettajat, puheterapeutit ja psykologit

ISBN:

978-951-39-4293-9

52 €

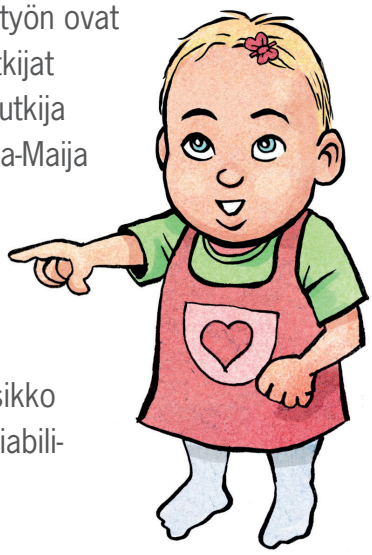
ESIKKO – LAPSEN ESIKIELELLISEN KOMMUNIKAATION JA KIELEN ENSIKARTOITUS

Esikko-kysely on tutkimukseen perustuva helppo- ja nopeakäyttöinen seulontamenetelmä, joka on tarkoitettu 6–24 kuukauden ikäisten lasten esikielellisen kommunikaation ja varhaisen kielen kehityksen arviointiin ja seurantaan.

Arviointitiedon antajina ovat lapsen vanhemmat, joita pyydetään tietyissä ikävaiheissa kirjaamaan lomakkeisiin havaintojaan lapsen kommunikaatiosta ja varhaisesta kielestä. Esikko on pääasiassa suunnattu työvälineeksi neuvolaan, mutta sitä voivat käyttää myös varhaiskasvatuksen erityisopettajat, puheterapeutit ja psykologit, jotka työskentelevät pienten lasten kanssa. Menetelmä tukee vanhemman ja lapsen varhaista vuorovaikutusta vahvistavaa yhteistyötä antamalla pohjan keskusteluun vanhempien ja kehitykselliseen arviointiin osallistuvien muiden aikuisten välillä. Esikko-kysely antaa viitteitä siitä, onko lapsen kehitystä syytä seurata tavallista tarkemmin vai onko tarvetta lisätutkimuksille tai tukitoimille.

Esikko-kysely perustuu Yhdysvalloissa vuonna 2002 julkaistuun lapsen varhaisen kommunikaation ja kielen kehityksen tutkimusmenetelmään Communication and Symbolic Behavior Scales, Developmental Profile (CSBS DP), jonka ovat kehittäneet professorit Amy Wetherby ja Barry Prizant (Florida State University). Menetelmän suomalaisen kehitystyön ovat toteuttaneet kielen kehityksen tutkijat professori Marja-Leena Laakso, tutkija Kenneth Eklund ja professori Anna-Maija Poikkeus Jyväskylän yliopistosta.

Julkaisu sisältää lomakkeen lisäksi tutkimukseen perustuvaa taustatietoa lapsen esikielellisen kommunikaation kehityksestä, Esikko -kyselyn suomalaiset normi- ja reliabiliteettitiedot sekä validointitietoa.

TEKIJÄT:

Marja-Leena Laakso, Kenneth Eklund & Anna-Maija Poikkeus, 2011

KOHDERYHMÄT:

Neuvolan henkilökunta, terveydenhoitajat, neuvola-lääkärit, fysioterapeutit, puheterapeutit, toimintaterapeutit, psykologit

ISBN:

978-951-39-4128-4

52 €

LUKIVAIKEUKSIEN SEULONTAMENETELMÄ NUORILLE JA AIKUISILLE

Seulontamenetelmä on työväline opettajille, erityisopettajille, psykologeille ja muille lukutaidon parissa työskenteleville. Seulonnan perusteella opiskelija ohjataan tarvittaessa yksilötutkimukseen. Menetelmä on normitettu 9. luokan oppilaille.

Seulontamenetelmä koostuu kahdesta kirjoittamisen (sanelukirjoitus) ja kahdesta sanatasoisen lukemisen (sanaketjutehtävä ja kirjoitusvirheiden etsimistehtävä) sekä luetun ymmärtämisen tehtävästä. Lisäksi menetelmään liittyy lukemisen ja kirjoittamisen itsearviointilomake. Seulonta toteutetaan ryhmätutkimuksena. Seulontamenetelmä sisältää myös käyttäjän käsikirjan, jossa on käyttö-, esitys- ja pisteytysohjeet sekä normit tulosten tulkintaan.

Huom. Seulontaan voidaan käyttää myös sähköistä Toisen asteen DigiLukiseulaa. Digitaalinen seula mahdollistaa lukemisen ja kirjoittamisen taitojen arvioinnin entistä nopeammin. Lisäksi arviointitehtävien sisältö on uudistettu ja tehtävissä on huomioitu digitaaliset mahdollisuudet.

TEKIJÄT:

Leena Holopainen, Leila Kairaluoma, Jukka Nevala, Timo Ahonen & Mikko Aro, 2004

KOHDERYHMÄT:

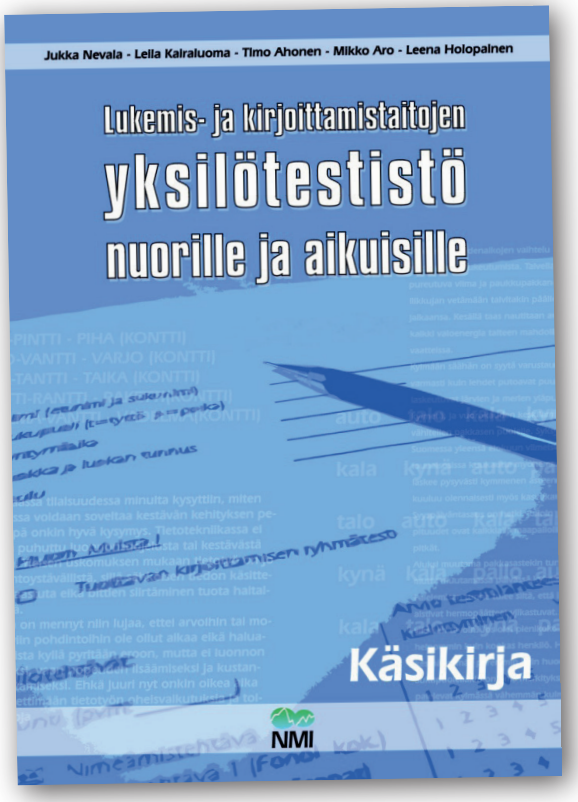
Opettajat, erityisopettajat, psykologit

ISBN:

951-39-1676-6

150 €

LUKEMIS- JA KIRJOITTAMISTAITOJEN YKSILÖTESTISTÖ NUORILLE JA AIKUISILLE

Lukemis- ja kirjoittamistaitojen yksilötestistö nuorille ja aikuisille on normitettu 9. luokkalaisilla, ja sitä voidaan käyttää nuorten ja aikuisten lukemisen, kirjoittamisen ja luetun ymmärtämisen taitojen yksilölliseen arviointiin. Yksilötestistö on menetelmäkokonaisuuden toinen osa ja sitä voidaan käyttää lukivaikeuksien seulontamenetelmässä (ensimmäinen osa) seuloutuneille opiskelijoille ja henkilöille, joilla epäillään olevan ongelmia lukemisessa ja/tai kirjoittamisessa.

Yksilöllisen arvioinnin avulla opiskelijan ongelmista ja vahvuuksista saadaan tarkempi ja monipuolisempi lukemisen ja kirjoittamisen taitojen profiili. Arviointi antaa tukea opiskelijan opiskelussa tarvitseman tuen tai erityisjärjestelyiden suunnitteluun. Testitieto ja muu opiskelijan taidoista ja ongelmista kertyvä tieto auttaa suuntaamaan opintojen aikaisia tukitoimia tavalla, joka parhaiten palvelee kunkin opiskelijan yksilöllisiä tarpeita.

Lukemisen yksilötestistö sisältää käsikirjan ja testit ohjeineen sekä normitiedot tulosten tulkintaan. Lisäksi mukana on ohjevideo, joka sisältää testaus- ja korjausohjeet sekä ohjeita tulosten tulkintaan.

Lukemisen ja kirjoittamisen yksilötestistö on tarkoitettu arviointivälineeksi opettajille, erityisopettajille, psykologeille ja muille lukivaikeuksien parissa työskenteleville. Yksilötestistön käyttäjien on syytä kouluttautua testin käyttöön. Tulosten ja niiden perusteella tehtävien johtopäätösten luotettavuus edellyttää sekä välineen teoreettisen taustan että sen ominaisuuksien ja rajoitusten tuntemista.

TEKIJÄT:

Jukka Nevala, Leila Kairaluoma, Timo Ahonen, Mikko Aro & Leena Holopainen, 2006

KOHDERYHMÄT:

Opettajat, erityisopettajat, psykologit

ISBN:

951-39-2429-7

250 €

TNT – TOIMINTANIMEÄMISTESTI

Sananlöytämisen ongelmia ilmenee sekä kehityksellisissä häiriöissä että aikuisiän neurologisissa sairauksissa. Testien avulla voidaan todeta esimerkiksi lasten puheen tuottamisen häiriöitä tai vanhemmilla ihmisillä Alzheimerin-taudin oireet.

Sananlöytämistä arvioidaan tavallisesti kuvannimeämistesteillä, joista valtaosa mittaa vain asioiden ja esineiden nimeämistä. Yksi tunnetuimmista on Bostonin nimeämistesti (BNT). Yhtä luonnollista on kuitenkin kyky käyttää verbejä. Yli kymmenen vuotta sitten kehitettiin Oulun yliopistossa toimintoja ja tapahtumia mittaava Toimintanimeämistesti (TNT), joka tähän saakka on ollut vain rajoitetussa tutkimuskäytössä.

TEKIJÄT:

Matti Laine, Tarja Neitola, Kati Renvall & Minna Laakso, kuvat Patrick Wester, 2019

KOHDERYHMÄT:

Puheterapeutit, psykologit

ISBN:

978-951-39-7776-4

120 €

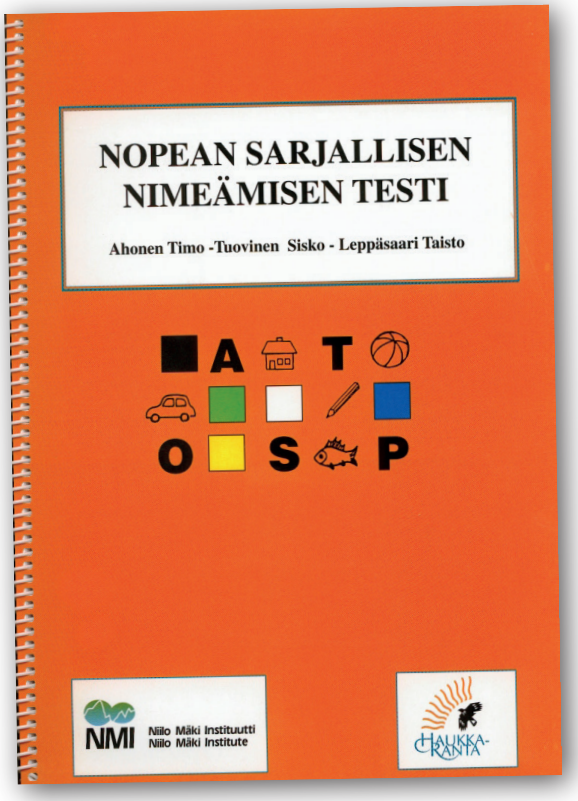
Toimintanimeämistesti (TNT) mittaa verbinimeämistä 60 mustavalkoisen, vaikeutuvassa järjestyksessä olevan kuvan avulla. Kukin kuva esittää jotain toimintaa tai tapahtumaa. TNT:tä käytetään yksilötestauksessa.

Toimintanimeämistesti sisältää:

- käsikirja suoritusohjeineen ja normitietoineen (50–79-vuotiaiden suomalaisten otos jossa 81 henkeä)
- kuvasarja erillisessä kierrevihkossa
- pisteytyslomake

Testissä testattavalle henkilölle esitetään valmiita mustavalkoisia kuvia jotka esittävät jonkinlaista tekemistä tai tapahtumaa. Häntä pyydetään verbiä käyttäen kuvaamaan mitä toimintoa kuva esittää. Vastauslomakkeessa on eritelty, minkälaiset vastaukset kunkin kysymyksen kohdalla luetaan hyväksytyiksi. Lopuksi niiden oikeellisuus varmistetaan ja tulokset pisteytetään opaskirjan esittämällä tavalla.

NOPEAN SARJALLISEN NIMEÄMISEN TESTI

Nopean sarjallisen nimeämisen testillä voidaan arvioida 6–12 vuotiaiden lasten nimeämistä suhteessa normaaliin kehitykseen. Nopealla nimeämisellä tarkoitetaan taitoa hakea sujuvasti mielestä tuttuja sanoja kuten värejä ja esineitä. Nimeämisnopeuden on havaittu useissa tutkimuksissa ennustavan lukutaidon kehitystä ja selittävän lukivaikeuksien taustaa ja pysyvyyttä.

Nimeämisvaikeudet ovat usein yhtenä oireena laajemmissa häiriökokonaisuuksissa, kuten änkytyksessä, erityisessä kielihäiriössä, lukivaikeuksissa ja laajemmissa oppimisvaikeuksissa. Erityisesti hitaan nimeämiskyvyn ja dysleksian yhteys on tunnettu jo pitkään. Lisäksi tiedetään, että esikouluiässä ilmenevät nimeämisongelmat ennustavat vahvasti kouluiän lukemis- ja oppimisongelmia. Tämän tiedon pohjalta näitä lapsia voidaan kuntoutuksella auttaa vahvistamaan omia oppimisvalmiuksiaan jo ennen kouluikää ja tukea heidän oppimistaan koulunkäynnin alusta alkaen.

Jotta nimeämisongelmat havaitaan jo diagnosoiduissa laajemmissa häiriökokonaisuuksissa tai jotta tulevia oppimisongelmia voidaan ehkäistä/lieventää, on tärkeää että nimeämistä voidaan arvioida suhteessa sen normaaliin kehitykseen.

Nopean sarjallisen nimeämisen testi on tarkoitettu erityisesti puheterapeuttien ja psykologien käyttöön osaksi laajempaa kielellisten taitojen arviointia. Testi on Jyväskylässä sijaitsevan Haukkarannan koulun ja Niilo Mäki Instituutin yhteisjulkaisu.

Tulossa uudistettu versio

Nopean sarjallisen nimeämisen testiä ollaan uudistamassa Niilo Mäki Instituutin LUKINO-hankkeessa. Samalla laajennetaan sen normeja koskemaan 5–16-vuotiaita. Arvioitu valmistumisaika on vuonna 2024. Lisätietoja www.nmi.fi/lukino.

TEKIJÄT:

Timo Ahonen, Sisko Tuovinen & Taisto Leppäsaari, 2003 (2. korjattu painos)

KOHDERYHMÄT:

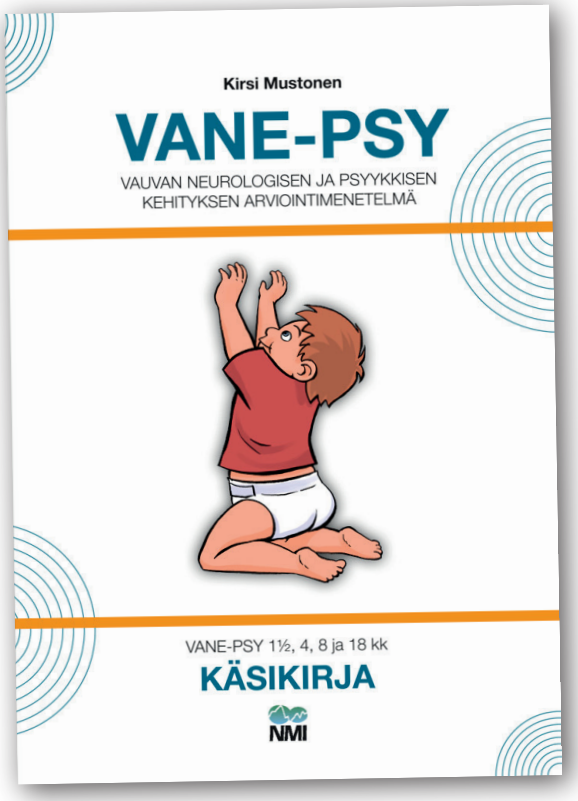
Psykologit, terapeutit, puheterapeutit

ISBN:

952-5338-12-6

92 €

VANE-PSY, VAUVAN NEUROLOGISEN JA PSYYKKISEN KEHITYKSEN ARVIOINTIMENETELMÄ

Uudistettu painos! Vane-psy, vauvan neurologisen ja psyykkisen kehityksen arviointimenetelmä sisältää vauvan neurologisen arvion lisäksi myös psyykkisen kehityksen arvion. Vane-psy on tarkoitettu 1,5, 4, 8 ja 18 kuukautta vanhan lapsen arviointiin.

Vane-psyn painopiste on paneutuvassa vauvan havainnoinnissa ja tutkimisessa. Arvioinnista saatavaa tietoa verrataan samalla vanhempien antamaan informaatioon. Arviointi sisältää vauvan kehityksen osa-alueet, joten niistä rakentuu strukturoitu kokonaisuus.

Vane-psy on neuvolalle suunnattu kehityksen seulontamenetelmä mutta se soveltuu myös muuhun kehitysseurantaan. Vane-psyn tekemiseen menee kokeneelta kliinikolta aikaa noin 15 minuuttia.

TEKIJÄ:

Kirsi Mustonen,
2013

KOHDERYHMÄT:

Neuvolalle suunnattu kehityksen seulontamenetelmä, soveltuu myös muuhun kehitysseurantaan.

ISBN:

978-951-39-5050-7

60 €

LENE – LEIKKI-IKÄISEN LAPSEN NEUROLOGINEN ARVIO

Lene on neuvoloiden käyttöön tarkoitettu lapsen neurologisen kehityksen arviointimenetelmä. Lene on tarkoitettu 2.5-3-, 4-, 5- ja 6-vuotiaiden lasten arviointiin ja se kattaa lapsen neurologisen kehityksen keskeiset osa-alueet kussakin ikäryhmässä. Arvioinnissa yhdistetään määrällistä ja laadullista arviointia ja muutamilla osa-alueilla myös vanhemmilta saatua tietoa. Tutkittavista osa-alueista muodostetaan kokonaisarviot käyttäen kriteereitä 0 (normaali), 1 (lievästi poikkeava) ja 2 (selvästi poikkeava).

Lenen toimivuutta on arvioitu kolmessa psykologian pro gradu työssä ja kokeiltu Pohjois-Karjalan alueen neuvoloissa, minkä pohjalta Lenen osioita ja arviointiperusteita on kehitetty. Laajempi seurantatutkimus Lenen ennustuskyvystä on alkanut vuonna 2001. Terveydenhoitajilta saadut palautteet Lenen toimivuudesta ovat olleet myönteisiä. Lene on koettu paitsi luotettavaksi myös käteväksi terveydenhoitajan työvälineeksi. Terveydenhoitajien mukaan myös vanhemmat ovat kokeneet Lenen antavan aiempiin seulontamenetelmiin verrattuna enemmän tietoa lapsen kehityksestä ja toimivan vanhempien ja terveydenhoitajan välisen keskustelun pohjana.

TEKIJÄT:

Riitta Valtonen,
Kirsi Mustonen & työryhmä,
2003

KOHDERYHMÄT:

Neuvolan henkilökunta, terveydenhoitajat, neuvolalääkärit, fysioterapeutit, puheterapeutit, toimintaterapeutit, psykologit

ISBN:

952-5028-20-8

158 €

KÄSIKIRJA-PAKETTI: 64 €

Lenen kehittämiseen ovat osallistuneet neuropsykologi Riitta Valtonen, lastenneurologi Kirsi Mustonen, psykologi Leena Pesälä, puheterapeutit Tarja Heikkinen, Tiina Määttä ja Riitta-Maija Rönkkö, toimintaterapeutit Siiri Hiltunen ja Riitta Onkalo-Okkonen, fysioterapeutti Seija Ruotsalainen ja terveydenhoitajat Aila Turunen ja Paula Silvennoinen. Arviointimenetelmä on tarkoitettu neuvolan henkilökunnan, terveydenhoitajien,neuvolalääkäreiden, fysioterapeuttien, puheterapeuttien, toimintaterapeuttien ja psykologien käyttöön.

SANAKETJUTESTI

Sanaketjutesti mittaa teknistä lukutaitoa eli sanantunnistusta. Lukemisen taito etenee nopeasti ensimmästen kouluvuosien aikana. Päämääränä lukemaan oppimisessa on kyky ymmärtää luettavaa tekstiä, mutta ennen kuin tähän päästään, tekninen lukutaito eli sanantunnistus on hallittava riittävän hyvin. Hyvällä teknisellä lukutaidolla tarkoitetaan tarkkaa ja nopeaa sanantunnistusta.

Sanaketjutestin avulla voidaan arvioida tutkittavien oppilaiden teknisen lukutaidon taso luokilla 2-6. Testaus voidaan toteuttaa yhden oppitunnin aikana ja näin nopeasti testata suuriakin ryhmiä yhdellä kertaa.

Sanaketjutesti koostuu neljästä osatestistä. Osatestien vaikeustaso vastaa kunkin luokan syys-lokakuun taitotasoa lukemisessa. Tästä syystä testaus olisi suositeltavaa toteuttaa syys-lokakuun vaihteessa. Testi erottelee hyvin mahdollista erityistukea tarvitsevat oppilaat muusta oppilasjoukosta.

Sanaketjutesti sisältää kaksi käsikirjaa:

Käsikirja I Käyttäjän opas: Testien käyttö-, esitys- ja pisteytysohjeet sekä normit tulosten tulkintaa varten.

Käsikirja II Tekninen opas: Testin teoreettisen perustan kuvaus sekä lisätietoa testin normituksesta, toimivuudesta ja erottelukyvystä.

TEKIJÄT:

Jukka Nevala, Heikki Lyytinen, 2000

KOHDERYHMÄT:

Erityisopettajat, opettajat

ISBN:

951-39-0779-1
(Käsikirja I: käyttäjän opas)
951-39-0778-3
(Käsikirja II: tekninen opas)

75 €

MATEMATIIKKA-TESTIT

Peruslaskutaito on yksi keskeisistä kulttuurimme edellyttämistä opittavista taidoista. Koulussa panostetaankin tämän taidon opiskeluun ja oppimiseen. Osalle lapsista peruslaskutaidon oppiminen voi kuitenkin osoittautua työlääksi ja joillekin jopa ylivoimaiseksi. Laskutaidon oppimisen ongelmien taustalla voi olla useita eri tekijöitä.

Luotettava arviointi on ensiarvoisessa asemassa suunniteltaessa toimia laskutaidon oppimisen pulmien helpottamiseksi. Testit soveltuvat sekä ryhmämuotoiseen arviointiin että yksilöarviointiin.

RMAT LASKUTAIDON TESTI 9-12 -VUOTIAILLE

Peruslaskutaito on yksi keskeisistä kulttuurimme edellyttämistä opittavista taidoista. Koulussa panostetaan tämän taidon opiskeluun. Osalle lapsista tämän taidon oppiminen voi osoittautua työlääksi ja joillekin jopa ylivoimaiseksi. Laskutaidon oppimisen vaikeuksien taustalla voi olla useita tekijöitä. Luotettava diagnostiikka on tärkeää suunniteltaessa toimia laskutaidon oppimisen pulmien helpottamiseen.

RMAT-laskutaidon testin avulla voidaan peruslaskutaitoja arvioida suhteessa 3–6 -luokkalaisten suomalaislasten keskimääräistä taitojen kehitystä.

Standardoituna testinä sitä voidaan käyttää yhtenä välineenä Laskemiskyvyn häiriön (Stakes – tautiluokitus ICD-10, 1999) määrittelyssä.

Testi on tarkoitettu psykologien ja erityisopettajien käyttöön.

TEKIJÄ:

Pekka Räsänen, 2004

KOHDERYHMÄT:

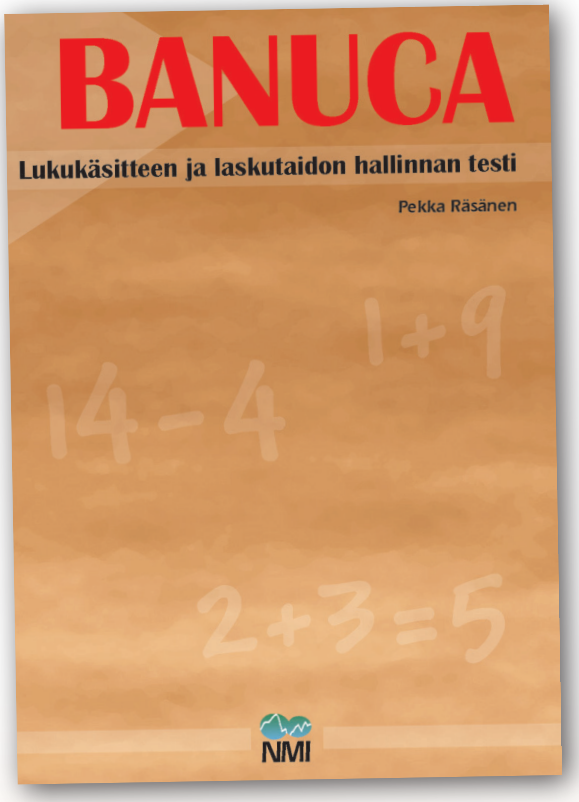
Psykologit ja erityisopettajat

ISBN:

951-39-1913-7

70 €

BANUCA LASKUTAIDON TESTI 7-9 -VUOTIAILLE

Banuca (Basic Numerical and Calculation Abilities) on luokka-asteille 1–3 normitettu testi lukukäsitteen ja laskutaitojen oppimisvaikeuksien seulontaan. Käsikirjaan kuuluu myös opastus seulonnan jälkeen tehtävälle tarkemmalle yksilötutkimukselle.

Testi koostuu seuraavista tehtävistä: lukumäärien vertailu, luvun ja määrän vastaavuus, yhteen- ja vähennyslasku, lukusarjan täydentäminen, lukujen vertailu, useampinumeroisten lukujen laskut ja aritmeettinen päättely.

Tehtävät on valittu siten, että ne kattaisivat mahdollisimman laajasti lukukäsitteen hallinnan ja laskutaidon perusteita. Tehtävät, joiden suorittaminen edellyttäisi kielellistä tuottamista tai kirjaimin kirjoitetun tekstin lukutaitoa, on jätetty testistä pois. Siten BANUCA soveltuu sekä ryhmämuotoiseen arviointiin että sellaisten henkilöiden tutkimiseen, joilla on vaikeuksia lukemisessa tai kielellisessä tuottamisessa.

Koko testin läpikäyminen vie noin tunnin, testistä voi käyttää kahta eri lyhennettyä tehtäväkokonaisuutta.

Testi on tarkoitettu psykologien ja erityisopettajien käyttöön.

TEKIJÄ:

Pekka Räsänen, 2005

KOHDERYHMÄT:

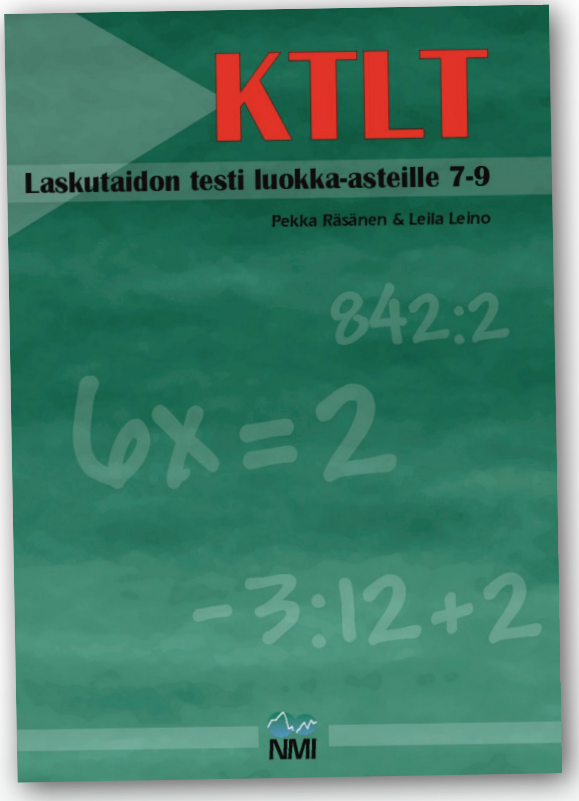
Psykologit ja erityisopettajat

ISBN:

951-39-2014-3

100 €

KTLT LASKUTAIDON TESTI

KTLT on peruslaskutaidon hallinnan ja soveltamisen taitojen arviointiin tarkoitettu luokka-asteille 7-9 normitettu tasotesti. Se soveltuu myös peruskoulun jälkeiseen nuorten aikuisten laskutaidon arviointiin.

Testin tehtävät edellyttävät peruskoulussa opetettavan matematiikan sisältöjen hallintaa pääpainon ollessa peruslaskutaitojen soveltamisessa ja kokonaislukuihin liittyvien laskutaitojen arvioinnissa.

Ohjeistuksineen KTLT:n teettäminen kestää noin 45 minuuttia. Kussakin KTLT:n neljässä rinnakkaisversiossa on 40 laskutehtävää. Rinnakkaisversiot mahdollistavat luotettavan edistymisen seurannan.

Testi on tarkoitettu psykologien ja erityisopettajien käyttöön.

TEKIJÄ:

Pekka Räsänen,
2005

KOHDERYHMÄT:

Psykologit ja erityisopettajat

ISBN:

951-39-2013-5

150 €

KIRJAT JA OPPAAT

Tiedotamme oppimisvaikeuksista kokoamalla alan tutkittua tietoa kirjoiksi ja oppaiksi. Tavoitteenamme on tarjota luotettavaan tutkimukseen perustuvaa käytännönläheistä tietoa oppimisesta ja oppimisen tuen keinoista.

Useat kirjamme ovat saatavilla myös e-kirjoina.

OPPIMISEN VAIKEUDET

Miksi oppiminen on joillekin lapsille vaikeaa?

Miksi kaikki lapset eivät olekaan aina innokkaita oppimaan?

Miten oppimista voitaisiin parhaiten tukea?

Miten uusin tutkimustieto vastaa näihin kysymyksiin?

Oppimisen vaikeudet on kattava tietolähde kaikille, jotka haluavat ymmärtää oppimista ja oppimisen vaikeuksia. Teos tarjoaa uusimpaan tutkimukseen perustuvaa tietoa ja työkaluja lasten kanssa työskenteleville. Teoksen nimi kuvaa tavanomaista laajempaa näkemystä oppimisen ongelmista. Teos perustuu toisiaan täydentävään kasvatustieteen, erityispedagogiikan, neuro-, kehitys- ja kasvatuspsykologian sekä genetiikan asiantuntemukseen. Vaikeuksia tarkastellaan yksilöllisen erilaisuuden, oppimisympäristöjen sekä opetuksen ja tuen järjestämisen näkökulmista.

Oppimisen vaikeudet tarjoaa luotettavaan tutkimukseen perustuvaa käytännönläheistä tietoa oppimisesta ja oppimisen tuen keinoista ja niiden toimivuudesta. Teoksessa avataan oppimista muovaavia tekijöitä, kuten perinnöllisiä ja aivotoimintoihin liittyviä tekijöitä, motivaatiota, sosiaalisia suhteitaja vuorovaikutusta. Siinä paneudutaan erilaisiin oppimisen ongelmiin kuten kielenkehityksen, lukemisen ja kirjoittamisen vaikeuksiin, matematiikan oppisen ongelmiin, tarkkaavuuden, itsesäätelyn ja toiminnanohjauksen pulmiin, hahmottamisen vaikeuksiin sekä motorisiin oppimisvaikeuksiin. Se on oivallinen käsikirja jokaisen ammattilaisen käyttöön.

TEKIJÄT:

Timo Ahonen, Mikko Aro, Tuija Aro, Marja-Kristiina Lerkkanen & Tiina Siiskonen, 2019

KOHDERYHMÄT:

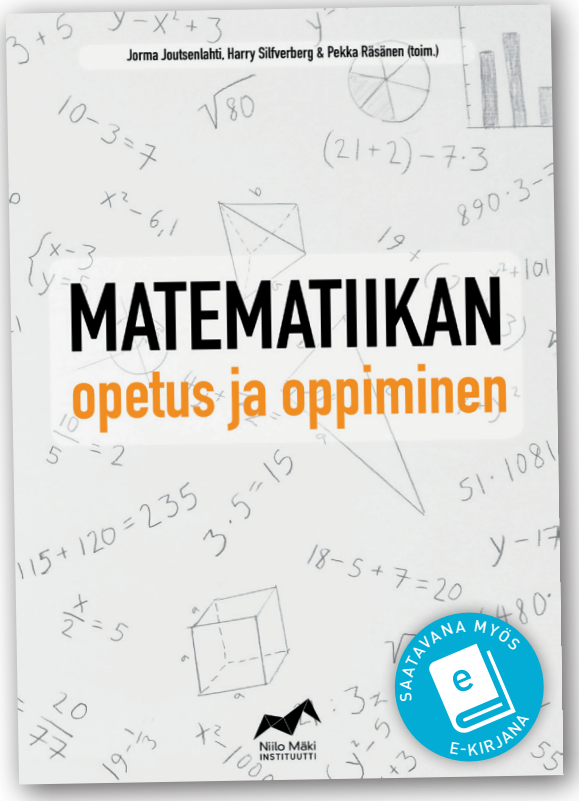
Kasvatus-, opetus-, sosiaali- ja terveydenhoitoalan työntekijät ja opiskelijat

ISBN:

978-951-39-7744-3

38 € E-KIRJA: 30 €

MATEMATIIKAN OPETUS JA OPPIMINEN

Vanha käsitys koulun toiminnasta oli, että opettaja opetti ja oppilaan tehtävä oli oppia. Nykykäsityksen mukaan oppija on aktiivinen toimija vaihtelevissa oppimisympäristöissä ja oppiminen nähdään yhteisöllisenä toimintana. Perinteisten oppikirjojen lisäksi digitaaliset apuvälineet ovat tulleet myös matematiikassa oppimisvuorovaikutuksen tärkeäksi osapuoleksi.

Matematiikan oppiminen ei luonnollisestikaan ole pelkästään tiedollinen prosessi. Kaikki eivät koe matematiikkaa samoin, eivät suhtaudu siihen samoin, eivätkä opi sitä samalla tavoin. Siksi nykyaikainen matematiikan opetus ottaa monin eri tavoin huomioon myös oppijoiden erilaisuuden. Kaikille meille oppimistilanteet inhimillisinä vuorovaikutustilanteina synnyttävät sekä hetkellisiä, ohimeneviä tunteita että pysyvämpiä tuntemuksia, asenteita ja uskomuksia. Näiden moninaisten haasteiden keskellä opetuksen keskeinen tavoite on luonnollisesti edelleen matematiikan ymmärryksen ja osaamisen kartuttaminen.

Käsikirja tarjoaa tietoa matematiikan oppimisesta ja opettamisesta varhaiskasvatuksesta aina korkea-asteelle saakka.

Laajan suomalaisen asiantuntijajoukon kirjoittama käsikirja on tarkoitettu niin oppikirjaksi opiskelijoille kuin luokan- ja matematiikan opettajien sekä erityisopettajien perus- ja täydennyskoulutusmateriaaliksi. Kirja on mielenkiintoista luettavaa kenelle tahansa, joka haluaa perehtyä tarkemmin matematiikan oppimisen ja opettamisen uusimman tutkimuksen maailmaan.

TEKIJÄT:

Jorma Joutsenlahti,
Harry Silfverberg
& Pekka Räsänen,
2018

KOHDERYHMÄT:

Alle kouluikäisten ja alaluokkalaisten kanssa työskentelevät.

ISBN:

978-951-39-7584-5

38 €

E-KIRJA:
30 €

TAAPEROSTA TAITAVAKSI TOIMIJAKSI. ITSESÄÄTELYTAITOJENKEHITYS JA TUKEMINEN

Lapsen itsesäätelytaitojen puutteet näkyvät vaikeutena säädellä käyttäytymistä ja tunteita sekä puutteina kognitiivisessa kontrollissa, kuten tarkkaavaisuuden suuntaamisessa. Päivähoitoiässä hankaluudet saattavat ilmetä aggressiivisuutena, impulsiivisuutena tai voimakkaana arkuutena johtaen hankauksiin aikuisten kanssa ja vaikeuksiin toimia yhdessä ikätovereiden kanssa.

Tässä lasten parissa työskenteleville ammattilaisille suunnatussa kirjassa kuvataan itsesäätelytaitojen kehitystä, siihen vaikuttavia tekijöitä sekä keinoja tukea lapsen kehitystä. Itsesäätelytaitoja tarkastellaan kognitiivisen kehityksen sekä lapsen ja hänen ympäristönsä välisen vuorovaikutuksen näkökulmista. Itsesäätelyn puutteiden merkitystä kuvataan muun muassa sosiaalisten taitojen, leikin ja ryhmässä toimimisen kannalta. Keskeistä kirjassa on erilaisten tukimuotojen esittely painottaen sitä, miten aikuiset voivat tukea kehitystä lapsen arjessa. Lisäksi kirjassa pohditaan keinoja tukea vanhempia ja päivähoidon henkilökuntaa.

Kirjan kirjoittajat ovat psykologian ja varhaiskasvatuksen ammattilaisia. Kirja on tarkoitettu alle kouluikäisten ja alaluokkalaisten parissa työskenteleville.

TEKIJÄT:

Tuija Aro & Marja-Leena Laakso toim., 2011

KOHDERYHMÄT:

Alle kouluikäisten ja alaluokkalaisten kanssa työskentelevät.

ISBN:

978-951-39-4286-1

E-KIRJA: 30 €

36 €

OSAAKS SÄ? – NÄKÖKULMIA CP-VAMMAISTEN LASTEN JA NUORTEN KEHITYKSEN ARVIOINTIIN

CP-vammoihin liittyviä neuropsykologisia kysymyksiä on tutkittu toistaiseksi vähän, vaikka aiheen tärkeys on toki tunnistettu. Tutkimustulokset ovat hajanaisia, ja niiden pätevyyttä on vaikea vertailla keskenään. Lasten vammojen vaikeusasteet ja käytetyt tutkimusmenetelmät vaihtelevat tutkimuksesta toiseen. Viime aikoina on kuitenkin ollut havaittavissa uudenlaisen kiinnostuksen viriäminen CP-vammaisten lasten ja nuorten kognitiiviseen ja neuropsykologiseen tutkimukseen, mikä on tuottanut uusia avauksia neuropsykologisten perusprosessien ymmärtämiselle.

Kirja on suunnattu neuropsykilogeille ja muille ammattiryhmille kliiniseen työhön ja tutkimukseen.

TEKIJÄT:

Siljä Pirilä & Jaap J. van der Meere toim., 2013

KOHDERYHMÄT:

Neuropsykologit, koulupsykolgit, lääkärit, toimintaterapeutit, erityisopettajat ja muut opetuksen ja terveydenhoidon ammattilaiset, jotka työskentelevät CP-vammaisten lasten ja nuorten kanssa

ISBN:

952-451-023-5

26 €

Sisällysluettelo

Cerebral palsy – varhaisen aivovaurion aiheuttama liikuntavamma ja kognitiivisen kehityksen häiriöt,
Silja Pirilä ja Jaap J. van der Meere

Herätevastetutkimus CP-vammaisten lasten kognitiivisten prosessien arvioinnissa
Elina Hakkarainen

Lukemaan oppiminen ja lukivaikeudet CP-vammaisilla lapsilla
Jaana Ahonniska-Assa

Matematiikan oppiminen ja erityisvaikeudet CP-vammaisilla lapsilla
Tuire Koponen ja Terhi Mikola

Osallistuminen ja vapaa-ajan harrastukset CP-vammaisilla lapsilla
Helena Viholainen

CP-vammaisten lasten kognitiivisten taitojen ja tunne-elämän arviointi: Haaste psykologien ammattitaidolle
Jaana Ahonniska-Assa

OTETTA OPINTOIHIN

Nykyisessä tietoyhteiskunnassa toisen asteen opintojen merkitys on suuri. Useilla nuorilla on kuitenkin vaikeuksia suorittaa ne loppuun. Opintojen keskeyttämiseen on monia syitä, esimerkiksi oppimisvaikeudet, mutta merkittävin on motivaation puute.

Tässä kirjassa käsitellään opiskelijan motivaatiota kouluympäristössä. Kirjoittajat ovat toisen asteen, psykologian ja kasvatustieteen ammattilaisia ja asiantuntijoita. Kirja tarjoaa käytännönläheistä ja hyödyllistä tietoa kaikille toisen asteen opiskelijoiden kanssa työskenteleville.

Kirjassa esitellään motivaatio- ja kehityspsykologiaa, pureudutaan opintojen keskeyttämisen syihin ja kuvaillaan kattavasti, millä tavalla motivoitumattomuus ja siihen liittyvät muut ongelmat näkyvät ammattiin opiskelevan koulunkäynnissä. Kirjassa esitetään myös ratkaisuja: käydään läpi nykyiset tuen muodot ja periaatteet ja esitellään uusia ryhmätuen muotoja ja tapoja kohdata opiskelija. Kirjaa voi lukea myös käsikirjamaisesti, sillä osat ja luvut toimivat omina kokonaisuuksinaan.

Otetta opintoihin -pedagoginen käsikirja on tuotettu ESR-rahoitteisessa Motivoimaa-hankkeessa, jonka toteutti Niilo Mäki Instituutti vuosina 2009–2012.

TEKIJÄT:

Sami Määttä, Leena Kiiveri, Leila Kairaluoma toim., 2014

KOHDERYHMÄT:

Kaikki toisen asteen opiskelijoiden kanssa työskentelevät

ISBN:

978-951-39-5839-8

TARJOUSHINTA!

24 €

LUKEMALLA JA TEKEMÄLLÄ: OPETTAJAN OPAS LUKIVAIKEUDESTA AMMATILLISILLE OPPILAITOKSILLE

Lukivaikeuksien aiheuttamat monenlaiset oppimisen ongelmat haastavat sekä opettajat että oppilashuoltohenkilöstön. Vaikka lukivaikeus ilmiönä ei olekaan uusi, lisääntynyt tutkimustietoon antanut uusia näkökulmia sekä keinoja ja välineitä lukivaikeuksisen nuoren tukemiseen. Tämä kirja pyrkii tukemaan opettajien ja muun koulun henkilökunnan osaamista lukivaikeuksien tunnistamisessa, arvioimisessa ja opettamisessa.

Lukemalla ja tekemällä on suunnattu ammatillisten oppilaitosten opettajille, ja muille nuorten parissa työskenteleville. Kirjan tekijöiden tavoitteena on ollut, että tätä kirjaa voidaan käyttää myös käsikirjamaisesti: Lukija voi tutustua pelkästään tiettyyn lukuun, koska luvut toimivat omina kokonaisuuksinaan. Lukivaikeudesta huolimatta opiskelijat voivat oppia, menestyä ja toteuttaa unelmiaan.

ESR-rahoitteisessa hankkeessa, joka alkoi Länsi-Suomen lääninhallituksen ja myöhemmin Opetushallituksen tukemana, edettiin kolmivaiheisesti. Vuonna 2004 valmistui Lukivaikeuksien seulontamenetelmä nuorille ja aikuisille. Testistön tarkoituksena on seuloa ryhmistä ne opiskelijat, joiden ongelmat kaipaavat tarkempaa yksilöllistä arviointia. Tähän yksilölliseen lukemisen ja kirjoittamisen taitojen arviointiin on kehitetty Lukemis- ja kirjoittamistaitojen yksilötestistö nuorille ja aikuisille (2006) jatkoksi ensimmäiselle kokonaisuudelle. Hankkeen kolmannessa vaiheessa yksilöllisen tuen suunnittelua ja toteuttamista koskevia ajatuksia koottiin Lukemalla ja tekemällä – Opettajan opas lukivaikeudesta ammatillisille oppilaitoksille -kirjaan. Kirjassa esitetyt tukitoimet liittyvät kiinteästi lukivaikeuksien seulontamenetelmän ja yksilötestistön sisältöihin.

TEKIJÄT:

Leila Kairaluoma, Timo Ahonen, Mikko Aro, Irma Kakkuri, Kirsti Laakso, Marjukka Peltonen, Kaija Wennström toim., 2014

KOHDERYHMÄT:

Ammatillisten oppilaitosten opettat ja muut nuorten parissa työskentelevät.

ISBN:

978-951-39-3345-6

26 €

LAAJA-ALAISET OPPIMISVAIKEUDET

Nuoret elävät monimutkaistuneessa yhteiskunnassa, jonka vaatimukset ovat kovia. Osa nuorista ei löydä helposti peruskoulun jälkeistä koulutuspolkua ja kaikki eivät selviä yksin työelämään. Koulutuksen ja työelämän sivuraiteille päätymisen riski on suuri, jos nuoren oppimiskyvyn ongelmat ovat laaja-alaisia.

Laaja-alaiset oppimisvaikeudet -kirja on ensimmäinen suomenkielinen katsaus laaja-alaisiin oppimisvaikeuksiin. Kirjan viesti on, että laaja-alaiset oppimisvaikeudet vaikuttavat elämänkulkuun luultua enemmän ja pidempään. Laaja-alaiset oppimisvaikeudet onkin otettava huomioon koulutusten ja työelämän tuki- ja ohjauspalveluissa mahdollisimman varhain ja pitkäjänteisesti.

Kirjan kirjoittajat ovat oppimistutkimuksen, opetuksen ja kuntoutuksen asiantuntijoita. He kuvaavat laaja-alaisia oppimisvaikeuksia käsitteellisestä, tutkimuksellisesta ja tukitoimien näkökulmasta. Kirja antaa tietoa perus- ja ammatillisen opetuksen, työvoimapalveluiden ja kuntoutuksen ammattihenkilöille sekä opiskelijoille ja tutkijoille. Kirja on toteutettu Niilo Mäki Instituutin ja Kehitysvammaliiton yhteistyönä.

TEKIJÄT:

Vesa Närhi, Heikki Seppälä & Pekka Kuikka toim., 2014

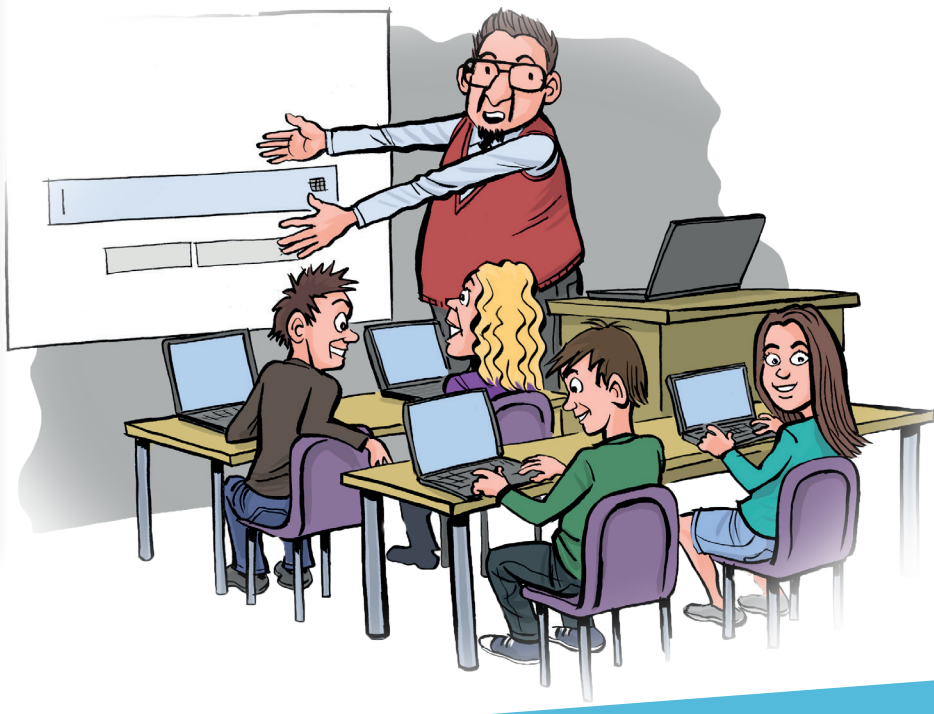
KOHDERYHMÄT:

Perus- ja ammatillisen opetuksen, työvoimapalveluiden ja kuntoutuksen ammattihenkilöt, opiskelijat, tutkijat

ISBN:

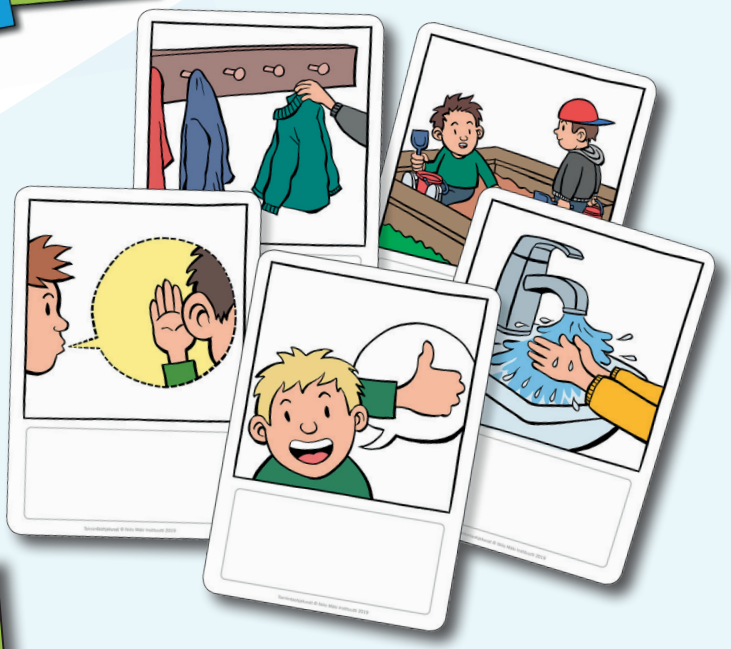
978-951-39-3849-9

16 € TARJOUSHINTA!

MUUT TUOTTEET

UUTUUS!

NUORTEN KOMPASSI -HYVINVOINTIOHJELMA: OPAS NUORTEN KANSSA TYÖSKENTELEVILLE AMMATTILAISILLE

Nuorten Kompassi on ohjelma, joka edistää hyvinvointia, ennaltaehkäisee erilaisten häiriöiden syntyä ja lievittää sekä pienempiä pulmia että vakavampiakin psyykkisiä hyvinvointiongelmia.

Ohjelma rakentaa peruspsykologisia taitoja eli niitä taitoja, joiden varassa toimimme kohdatessamme erilaisia haasteita elämässä. Ohjelma tarjoaa välineitä huolten ja haasteiden kohtaamiseen. Se auttaa myös etsimään suuntaa elämälle ja harjoittamaan tietoisuus taitoja, itsemyötätuntoa ja ihmissuhdetaitoja. Nämä taidot puolestaan tuottavat hyvinvointia. Jokainen käyttäjä lähtee omalta tasoltaan ja hyödyntää ohjelman harjoitteita omien (psykologisten) mahdollisuuksiensa rajoissa.

Ohjelmaa voivat hyödyntää erilaiset nuorten kanssa toimivat ammattilaiset. Luokanopettaja voi käyttää ohjelmaa ennaltaehkäisevästi tai vaikkapa yleisen hyvinvoinnin kohentamiseksi luokassaan. Erityisopettaja puolestaan voi ottaa ohjelman käyttöönsä vaikkapa jonkin tietyn pienryhmän tueksi. Psykologi, terveydenhoitaja, sosiaalityöntekijä, toimintaterapeutti, puheterapeutti tai muu nuorten kanssa toimiva ammattilainen voi hyödyntää ohjelmaa yksilö- ja ryhmätapaamisissa omien asiakkaidensa kanssa.

TEKIJÄT:

Anne Puolakanaho, Päivi Lappalainen, Kirsikka Kaipainen, Katariina Keinonen, Raimo Lappalainen & Noona Kiuru, 2023

KOHDERYHMÄT:

Erilaiset nuorten kanssa toimivat ammattilaiset, kuten opettajat, terveydenhoitajat, psykologit ja terapeutit

KOHDERYHMÄT:

978-952-7467-05-3

34 €

Nuorten Kompassi -ohjelma on alun perin laadittu yläkoululaisille, mutta ohjelma soveltuu myös toisen asteen opintojen alkuvaiheessa oleville nuorille. Nuoret voivat käyttää ohjelmaa myös itsenäisesti. Parhaat tulokset saadaan, kun ohjelmaa käytetään tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti jonkun aikuisen vetämänä. Aikuisilta tämä edellyttää ohjelmaan tutustumista jo ennen sen tarjoamista nuorelle.

YHDESSÄ LUKEMAAN -LUKUPUUHAKIRJA

Keksitkö superpingviinille supervarusteet?

Ampaiseeko kissa suunnittelemallasi raketilla Kuuhun?

Höllentyykö tiukkapipoisen mummon hermot, jos hän silittää kissaa?

Pekko-koiran ja muiden hauskojen hahmojen tarinoihin pääsee uppoutumaan Yhdessä lukemaan! -lukupuuhakirjan parissa. Lasten, opettajien ja mummien kirjoittamissa tarinoissa on jujua ja samalla saa myös tehdä hullunkurisia tehtäviä.

Tarinoita on maustettu sarjakuvilla, lasten piirroksilla sekä hauskoilla tehtävillä, joita voi tehdä vaikka yhdessä mummin tai vaarin kanssa. Lopuksi lapsi saa täyttää kirjan mukana tulevan kunniakirjan palkinnoksi edistymisestä. Lukupuuhakirjan tarinat ja tehtävät jakautuvat erilaisiin teemoihin. Ne painottavat sukupolvien välistä vuorovaikutusta ja positiivista kohtaamista, joita yhteiset lukuhetket vahvistavat.

Yhdessä luettaessa aikuiset – Lukumummit ja -vaarit, omat isovanhemmat, opettajat, isät ja äidit – voivat tuoda lapselle lisää lukukokemuksia ja innostaa häntä yhteisen lukuharrastuksen pariin tukien samalla lapsen lukutaidon kehittymistä.

TEKIJÄT:

Hanna Pöyliö, Elisa Oraluoma, Paula Salmi ja Maria Haakana toim., 2014

KOHDERYHMÄT:

Opettajat, vanhemmat, mummit, vaarit, kummit, lapset

ISBN:

978-951-39-5939-5

TARJOUS-HINTA! 10 €

OMIS-OPASSARJA

Oppimisvaikeudet vaikuttavat koulunkäynnin lisäksi lapsen käsitykseen itsestään sekä kaverisuhteisiin. Oppaissa kuvataan lukemisen ja matematiikan taitojen kehitystä ja niihin liittyviä vaikeuksia, vaikeuksien syitä, apukeinoja ja sitä, miltä vaikeus voi tuntua. Lasten oppaat on muotoiltu helppolukuisen tarinan muotoon. Tarina ja siihen liittyvä tieto-osuus on suunniteltu lapsen ja vanhemman yhdessä luettavaksi ja pohdittavaksi. Aikuisten oppaat sisältävät tietoa oppimisvaikeuksista sekä keinoista, joilla lasta voi tukea. Oppaiden tavoitteena on herättää ajatuksia ja keskustelua lukemisen ja laskemisen vaikeuksista. Opassarja soveltuu hyvin käytettäväksi myös koulun ja kodin välisessä yhteistyössä.

TEKIJÄT:

Elina Järviluoma, Mika Paananen, Suvi Kaila, Sira Määttä ja Tuija Aro toim., 2014

KOHDERYHMÄT:

Terapeutit, opettajat, vanhemmat, lapset ja nuoret

ISBN:

978-951-39-5252-5

SARJA: 20 € (8 OPASTA)

SEURAAVAT SARJAT SAMAN TILAUKSEN YHTEYDESSÄ 12 EUROA.

Sarja sisältää 8 oppaan paketin:

- Opas lukivaikeudesta lapsille
- Opas lukivaikeudesta nuorille
- Opas lukivaikeudesta lasten vanhemmille
- Opas lukivaikeudesta nuorten vanhemmille
- Opas matematiikan oppimisvaikeuksista lapsille
- Opas matematiikan oppimisvaikeuksista nuorille
- Opas matematiikan oppimisvaikeuksista lasten vanhemmille
- Opas matematiikan oppimisvaikeuksista nuorten vanhemmille

OMIS-oppaat ovat vapaasti tulostettavissa myös osoitteessa: https://www.nmi.fi/2017/01/22/omis-oppaat/

TOIMINTAOHJEKUVAT KOULUUN

Toimintaohjekuvat ovat kouluun tarkoitettuja kuvia tukemaan toivotun käyttäytymisen oppimista ja opettamista. Systemaattinen toivotun käyttäytymisen opettaminen on tärkeä osa käyttäytymisen yleistä tukea. Selkeästi muotoillut, mahdollisimman yhdenmukaiset ja riittävän konkreettiset toimintaohjeet tukevat toivotun käyttäytymisen oppimista eri tiloissa ja tilanteissa. Sanallisesti muotoillun toimintaohjeen tukena käytettävä, jatkuvasti näkyvillä oleva kuva muistuttaa yhdessä sovituista käyttäytymisodotuksista.

Kuvissa aiheina ovat esimerkiksi ulkoilu, ajanhallinta, työskentely, kuunteleminen, pukeminen, yhteistyö, siisteys ja järjestys, vuoron odottaminen ja toisen huomioiminen. Kuviin on mahdollista itse muotoilla kussakin tilassa tai tilanteessa tarvittava sanallinen toimintaohje.

Kuvat ovat A4-kokoisia, tukevalle ja laminoidulle materiaalille painettuja kortteja.
Kuvia on 36 kpl.

Materiaalin käyttö ja kopiointi on sallittu ainoastaan siinä yksikössä, mihin se on tilattu.

KUVITUS:

Jarkko Vehniäinen,
2019

E-TUOTE:
38 €

38 €

TOIMINTAOHJEKUVAT VARHAISKASVATUKSEEN

Toimintaohjekuvat ovat varhaiskasvatukseen tarkoitettuja kuvia tukemaan toivotun käyttäytymisen oppimista ja opettamista. Systemaattinen toivotun käyttäytymisen opettaminen on tärkeä osa käyttäytymisen yleistä tukea. Selkeästi muotoillut, mahdollisimman yhdenmukaiset ja riittävän konkreettiset toimintaohjeet tukevat toivotun käyttäytymisen oppimista eri tiloissa ja tilanteissa. Sanallisesti muotoillun toimintaohjeen tukena käytettävä, jatkuvasti näkyvillä oleva kuva muistuttaa yhdessä sovituista käyttäytymisodotuksista.

Varhaiskasvatukseen suunnitelluissa kuvissa aiheina ovat esimerkiksi siirtymätilanteet, leikki, pukeminen/riisuminen, ruokailu, wc, lepohetki, ohjattu koko ryhmän tilanne ja ulkoilu. Kuviin on mahdollista itse muotoilla kussakin tilassa tai tilanteessa tarvittava sanallinen toimintaohje.

Kuvat ovat A4-kokoisia, tukevalle ja laminoidulle materiaalille painettuja kortteja.
Kuvia on 32 kpl.

Materiaalin käyttö ja kopiointi on sallittu ainoastaan siinä yksikössä, mihin se on tilattu.

KUVITUS:

Jarkko Vehniäinen,
2019

E-TUOTE:
38 €

38 €

Osaamisen lukot

Oppimisen avaimet

Mitä oppimisvaikeudet oikeastaan ovat? Mitä niille voi tehdä? Miten vanhempi voi auttaa, jos lapsen oppiminen takkuaa? Näihin kysymyksiin paneudutaan Niilo Mäki Instituutin podcast-sarjassa Osaamisen lukot, oppimisen avaimet.

Jaksoissa psykologi ja toimittaja Aino Elomäki haastattelee asiantuntijoita ja kyselee niitä kysymyksiä, joita vanhemmat miettivät. Podcast -sarjassa syvennytään tyypillisimpiin oppimisen vaikeuksiin, kuten lukivaikeuksiin, matematiikan vaikeuksiin, hahmottamisen pulmiin ja motorisiin vaikeuksiin.

Osaamisen lukot, oppimisen avaimet -podcastsarja:

Osa 1. Mitä oppimisvaikeudet ovat – miten lasta voi tukea?

Osa 2. Motivaatio ja tunteet – jos ei voi vähempää kiinnostaa, voiko silloin oppia?

Osa 3. Lukeminen takkuaa ja kirjaimet hyppivät – miten lukivaikeuden kanssa pärjää?

Osa 4. Matematiikka – oppiiko kaikki lopulta laskemaan?

Osa 5. Motoriikan vaikeus – enemmän kuin urheilutaitoja

Osa 6. Hahmottamisvaikeus – koko maailma on vinksallaan

Osa 7. Estääkö ADHD oppimasta – miten keskittymistä voi opetella?

Lue lisää ja tutustu jaksoihin osoitteessa koju.nmi.fi/podcastit

Lisäksi löydät Niilo Mäki Instituutin podcastit myös mm. Spotifystä ja Itunesista.

Niilo Mäki
INSTITUUTTI